Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem
NAJER FOLKSBLAT פרייז 15 גראשען

פולע סאבעלעז פון דער מלוכה-לאטעריע 8/9 זייט

היינט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 73	לאדז, זונטאג, כ״ח אדר תרצ״ג	עלפטער יאהרגאנג	Łódź, Niedziela 26 marca 1933 r.	№ 73

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71 — Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71.

פעראייניגט אין צער און צארן

פראטעסטירען מיר געגען די בארבארישע מעשים פון די היטלעריסטען

אויפרוף פון פראטעסט-קאמיטעט צו דער יודישער בעפעלקערונג

מארגען גרויסער פראטעסט-טאג

וואר שא, 25 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) דא האט זיך געשאפען א פעראייניגטער קאמיטעט אנצופיהרען מיט דער פראטעסט-אקציע געגען די יודען-פערפאלגונגען אין דייטשלאנד, צו דעם קאמיטעט געהערען אלע ציוניסטישע ריכטונגען. דער קאמיטעט האט זיך אויך געווענדעט צו אלע אנדערע ריכטונגען, אז די זאלען צושטעהן צו דער אקציע. אין ווארשא וועט קיין גאסען-דעמאנסטראציע נישט פארקומען, ווייל די מאכט האט אזא אקציע נישט ערלויבט. ס׳וועלען פארקומען גרויסע פראטעסט-מיטינגען אין פערשידענע לאקאלען, וואס שייך דער פראווינץ איז עס אפהענגיג צי די לאקאלע מאכט וועט ערלויבען גאסען-דעמאנסטראציעס, אדער בלויז מיטינגען.

וואר שא, 25 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) דער פעראייניגטער יודיש-נאציאנאלער פראטעסט-קאמיטעט האט פערעפענטליכט פאלגענדען אויפרוף צו דער יודישער בעפעלקערונג אין פוילען.

ברודער יודען! שווערע כמארעס רוקען זיך אן אויפ׳ן יודישען פאלק. מיר לעבען איצט איבער איינע פון אונזער שווערסטע תקופות אין אונזער מארטירער-געשיכטע אין דייטשלאנד. אין הארץ פון אייראפע געפינט זיך ביי דער מאכט א לאגער, וואס פרעדיגט האס, שנאה און אויסראטונג פון יודישען פאלק. זיי ווילען פערטיליגען דאס גאנצע יודענטום, וואס האט אין די צייטען, ווען די יודען האבען גענאסען פון גלייכבערעכטיגונג, בעפרוכט די דייטשע קולטור און וויסענשאפט. עס הערשט אין דייטשלאנד א רעזשים, וואס האט אין דער ערשטער רייה אויסגענוצט זיין ממשלה צום קאמף מיט׳ן יודישען פאלק.

ברידער יודען! די אכזריות׳ן און בארבארישע מעשים פון די היטלעריסטען זעצען אנשטעקענד אויך פאר אנדערע לענדער. די מעשים פון דייטשלאנד האבען אויפגעטרייסעלט דאס וועלט-געוויסען. ס׳פראטעסטירען נישט נאר יודען, נאר אויך די בעסטע גייסטער פון דער נישט-יודישער וועלט. דער קאמף פון היטלעריזם איז נישט נוגע בלויז דאס דייטשע יודענטום. דאס איז א קאמף געגען גאנצען יודישען פאלק, וואס מען וויל אומברענגען און פערטיליגען.

ברידער יודען! דאס גאנצע פוילישע יודענטום פעראייניגט אין צער און צארן, פראטעסטירט אויפ׳ן שארפסטען אופן געגען די בארבארישע מעשים פון די היטלעריסטען געגען אונזערע ברידער.

דעם 27-טען ד. ח. זאלען מיר זיך פעראייניגען מיט׳ן פראטעסט פון גאנצען יודענטום. ארדענט איין אין אלע שטעט און שטעטלעך פראטעסט-דעמאנסטראציעס, אויב ס׳איז נישט מעגליך, איז פראטעסט-מיטינגען. זאל מען בעת דער דעמאנסטראציע, אדער מיטינג שליסען אלע יודישע געשעפטען, אלע יודישע בעלי-מלאכות און ארבייטער זאלען וואַרפען די ארבייט.

דער אויפרוף גיט איבער דעם טעקסט פון דער פראטעסט-רעזאלוציע.

נאך לאנגע שווערע ליידען איז נאכטען שבת קודש געשטארבען אין עלטער פון 77 יאהר מיין ליבער גאט, אונזער טייערער און אומפערגעסליכער פאטער, שווינערפאטער, גראסאפאטער, אורגראספאטער, ברודער, שוואגער און אנקעל

ני״ע שמעון בן ר׳ אהרן ז״ל רושעצקי

די לויה קומט פאר היינט, זונטאג, דעם 26-טען מערץ 1933, 1 א זייגער בייטאג פון טרויער-הויז בזשעזשינער 13, וועגען וואס עס טיילען מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע היגטערבליבענע.

1600

די האנדווערקער-באנק
BANK SPOŁDZIELCZY
1 פאלודניאווא 1 — טעל. 126-07

ערלעדיגט אלערליי באנק-אפעראציעס.

נעמט אן וועקסלען אויף אינקאסא אויף אלע שטעט און שטעטלעך אין גאנץ פוילען גיט ארויס אוואנסען אויף אינקאסא. צאהלט אויס אויף לאדז דעמזעלבען טאג די איינגעפלאסענע אינקאסא.

די נייע פערוואלטונג:
לאוויניק אלעקסאנדער יאעל
ראטמאן מארעק פיין
י. קליינמאן

פרעזידיום פון ראט:
זיינוועל מאשענבערג
מיכאל ריזשיק
מאריץ הופפער

בעמערקונג: כדי צו האבען די מעגליכקייט אויסצוצאהלען די איינגעפלאסענע אינקאסא דעמזעלבען טאג, איז די באנק אפען פון 9 פריה ביז 4 נאכמ.

פרייז פון אינקאסא איז בעדייטענד פערקלענערט.

דעם טיפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס אונזער ליבען חבר אברהם לובינסקי צוליב׳ן טויט פון זיין אונפערגעסליכען

פאטער נ.ע.

זייט געטרייסט מיט המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים.

משה מרגליות, ירחמיאל טענצער
שלמה פליישהאקער און משה פ״ש

1604

מצה-מעהל

שיין, העל טרוקען
צו די ביליגסטע פרייזען
צו בעקומען ווי אלע יאר בא דער פירמע
בריטשטיין
און ראזענפעלד
קאשטשעלנע 3, טעל. 119-33

נאך קורצע שווערע ליידען איז געשטארבען אין בליהענדען עלטער פון 29 י. מיין ליבע פרוי, אונזער טייערע און אונפערגעסליכע מוטער, טאכטער שוועסטער שוועגערין און טאנטע

נ״ע חנה רחל בת ר׳ העניך נ״י

מילכמאן

געבוירן געצליק (געוואוינט דרעוונאווסקא 13)

די לויה קומט פאר היינט זונטאג, דעם 26-טן מערץ 1933, 11 א זייגער פארמ. פון טהרה-הויז אויפן בית-החיים, וועגען וואס עס טיילען מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע

קמח של פסח

אונטער דער שטרענגער השגחה פון
הרב ר׳ אליעזר ליפשיץ
מזדונסקא וואלא
פון דער בעוואוסטער מיהל
AUTOMATYCZNY
MŁYN PSZENNY
ZDUŃSKA WOLA
פערקויפס-שטעלען אין לאדז:
ח. אלשער, זשעראמסקעגא 25
טעלעפאן 136-53

לעזט
דעם
נייעם
פאלקסבלאט!

סוחרים-פעראיין פון רויה-מאטעריאלען און פון האלב-טעקסטיל-פאבריקאטען אין לאדז

פיעטריקאווער 45, טעל. 170-88

היינט, זונטאג, דעם 26 מערץ 1933, פינקטליך 4 א זייגער נאכמיטאג קומט פאר אין איגענעם לאקאל

א אויסער-געוועהנליכע פערזאמלונג

געווידמעט די

רדיפות געגען יודען אין דייטשלאנד

מיט פאלגענדער טאג-ארדנונג:

1) פראטעסטירען געגען דער אינקוויזיציע אויף די יודען אין דייטשלאנד.
2) אלס פראטעסט נישט קויפען זעמטליכע רויה-מאטעריאלען און סחורות פון דייטשלאנד.
3) אנולירען די שוין-בעשטעלטע סחורות פון דייטשלאנד.
4) פרייע פארשלאגען.

די פערוואלטונג.

אלע מיטגלידער ווערען געבעטען פינקטליך און צאהלרייך צו ערשיינען. 1690

קמח חטים כשר לפסח

תחת השגחת הראבינאט דפה

אונטער דער אויפזיכט פון היגען ראבינאט איז אונזער מיהל גע׳כשר׳ט און אזוי ווי ס׳פאריגע יאהר, וועלען מיר דאס שענסטע מעהל צושטעלען פאר אונזערע ג׳ קונדען, דערפאר נישט צו פערגלייכען מיט דער פראווינץ, וואס אויסער שלעכטעס מעהל און נישט שיהנעס, קענען זיי ביי דער ליפערונג נישט נאכקומען אזוי ווי מיר, וואס ערפילען יעדענס פערלאנג.

מיט אכטונג

„ELEKTROMŁYN"
Łódź, Zakątna 47, tel. 147-40.

בעמ.: בעשטעלונגען ווערען אנגענומען פערזענליך אדער טעלעפאניש 147-40.

בית הכנסת „אהל-יעקב"
לאדז, גדנסקה 18.

מחר, יום ב׳ ערב ר״ח ניסן (27/3) הוכרז ע״י הרבנות הראשית בארץ-ישראל ליום צום ותפלה בכל תפוצות-ישראל לרגלי הלחץ והדחק שנתונים אחינו ברוסיה, הרדיפות, העינויים והיסורים, שנמצאים בהם אחינו תחת ממשלתו של היטלר בגרמניה.

בקשר עם זה הננו עורכים תפלת-מנחה ויום-כפור קטן (ע״י ש״ץ ביהכ״נ ה׳ דוד מאפעל)

נאום מעניני דיומא ישא חברנו מר משה ל[illegible].

חברי ביהכ״נ, הציונים והלאומיים מתבקשים לבוא.

התחלת התפלה בשעה 5 אחה״צ בדיוק.

1599

הועד.

פּראָטעסט־אַקציע אין אַמעריקאַ

געגען אַנטיסעמיטישען טעראָר אין דײטשלאַנד

אַקציע פון אַמעריקאַנער רעגירונג. — אימיגראַציע פון יודישע פּליטים פון דײטשלאַנד זאָל פערלײכטערט װערען. — גאַנצע אַמעריק. פּרעסע פערוּרטײלט דעם טעראָר — ריזען־דעמאָנסטראַציע פון יוד. קריג־בעטײליגטע — באָיקאָט־אַקציע פערברײטערט זיך

נ י ו ־ י אָ ר ק, 25 (יט״א) אָפיציעל װערט מיטגעטײלט, אַז צוליב דער טיפער אױפרעגונג, װאָס עס האָבען אַרױסגערופען אין אַמעריקאַ די בעריכטען װעגען די מיסהאַנדלונגען פון יודען אין דײטשלאַנד, האָט די רעגירונג פון די פעראײניגטע שטאַטען בעאױפטראַגט די אַמעריקאַנער אַמבאַסאַדע אין בערלין פערצושטעלען, אין צוזאַמענאַרבײט מיט די אַמעריקאַנער קאָנסולען אין דײטשלאַנד, אַן אױספירלעכען בעריכט װעגען דעם װירקליכען מצב.

די דאָזיגע אַקציע איז אונטערגענומען געװאָרען אין רעזולטאַט פון דער אינטערװיוּ פון ראַבײ ד״ר סטעפען װײז, דעם עהרען־פּרעזידענט פון יודיש־אַמעריקאַנער קאָנגרעס, און בערנאַרד דויטש, דעם פּרעזידענט פון קאָנגרעס, בײ דער רעגירונג אין װאַשינגטאָן.

ד״ר װײז און בערנאַרד דויטש האָבען זיך אױך פאָרגעשטעלט פאַר דער אימיגראַציע־קאָמיסיע פון אַמעריקאַנער קאָנגרעס און בעגרינדעט דעם פּאָסטולאַט פון נישט־אָנװענדען די שטרענגע אימיגראַציע־בעגרענצונגען, װאָס זענען אײנגעפירט געװאָרען אין 1930, לגבי יודען, װאָס אַנטלױפען צוליב די היטלעריסטישע רדיפות פון דײטשלאַנד.

דער פאָרזיצער פון דער אימיגראַציע־קאָמיסיע אין רעפּרעזענטאַנטען־הויז פון די פעראײניגטע שטאַטען סאַמועל דיקשטײן האָט אַנגעזאָגט אַן ענטשפּרעכענדע רעזאָלוציע אין קאָנגרעס, לױט װעלכער דער שטאַטס־סעקרעטאַר װערט בעאױפטראַגט צו אינסטרואירען די אַמעריקאַנער קאָנסולען אין אױסלאַנד נישט אָנצוּװענדען די אימיגראַציע־בעגרענצונגען פון 1930.

די גאַנצע אַמעריקאַנער פּרעסע בריינגט די ידיעות װעגען רדיפות אױף יודען אין דײטשלאַנד אונטער דיקע קעפּ אױף די ערשטע צײטונגס־זײטען, פערוּרטײלענדיג אײנשטימיג: דעם אַנטיסעמיטישען טעראָר פון היטלער־רעזשים.

דאָנערשטאָג איז אין נױ־יאָרק פאָרגעקומען אַ ריזען־דעמאָנסטראַציע פון 20 טױזענד יודישע קאָמבאַטאַנטען פון דער אַמעריקאַנער אַרמײ אַלס פּראָטעסט געגען די רדיפות אױף יודען אין דײטשלאַנד.

די לאָזונג צו באָיקאָטירען דײטשע סחורות געפינט אַלץ מעהר אָנהענגער צװישען אַמעריקאַנער יודענטום. טעגליך שטעהען צו צו דער באָיקאָט־אַקציע צעהנליגע נײע יודישע פירמען.

פון אַלע געריכטס־אַמטען אַלע „פּרעמדראַסיגע" ריכטער, באַמטע און בעאַמטע און נישט דער לאָזען יודישע אַדװאָקאַטען און יודישע פערטרעטער, װאָס זענען נישט פון דײטשען שטאַם. די רעזאָלוציע ענטהאַלט אַ ברײטע בעגרינדונג, אין װעלכער עס װערען אָנגעגריפען די „דורערגדע פּראַװאָקאַציעס" פון יודישע אַדװאָקאַטען.

ב ר ע ס ל ױ, 25 (יט״א) צוליב דעם, װאָס די יודישע ריכטער זענען בעזײטיגט געװאָרען פון די שלעזישע געריכטען, פיהלט זיך אַ מאַנגעל אין ריכטער און זײערע פונקציעס זענען אין מעהרערע פאַלען אָנגעטרױט געװאָרען געריכטס־רעפערענדאַרען.

פ ר אַ נ ק פ ו ר ט, 25 (יט״א) עס זענען אָנגענומען געװאָרען שריט צו בעזײטיגען די יודישע ריכטער פון די שטראָף־געריכטען אין פראַנקפורט.

„יודען - רײניגונגס-אַקציע" פון דער בערלינער קאָמיסאַרישער מוניציפּאַליטעט

ב ע ר ל י ן, 25 (יט״א) דער רעגירונגס־קאָמיסאַר פאַר דער שטאָט־בערלין האָט אָנגעזאָגט שריט צו קינדיגען די בעשטעלונגען, װאָס די מוניציפּאַליטעט האָט געמאַכט אין דער יודישער דרוקערײ־פירמע לעװענטהאַל. װעלכע פלעגט בײז איצט אױספיהרען אַלע דרוק־אַרבײטען פון דער שטאָט בערלין, און איבערגעבען זײ צו דײטשע פירמעס.

פון די שטאַטישע אַמטען װערען בעזײטיגט די יודישע בעאַמטע, די שטאַטישע קינדער־הײמען, בראש פון װעלכע עס זענען געשטאַנען יודישע דירעקטאָרען, זענען דערװײל געשלאָסען געװאָרען. עס איז אױך פאָרלױפיג געשלאָסען געװאָרען די מוזיק־שול, װאָס האָט זיך געפונען אונטער יודישער לײטונג.

װײטערדיגע רדיפות פון פּױלישע יודען

ל ײ פּ צ י ג, 25 (ספּ. טעל.) אין פּױלישען קאַנ־סולאַט אין לײפּציג קומען אָן פסדר מאַסען מעלדונגען װעגען דעם טעראָר, װאָס װערט אָנגעװענדעט געגען פּױלישע יודען. אין לײפּציג האָבען צװײ היטלעראָװצעס שפּעט אין אָװענד אַרױסגעשלעפּט פון זײן הויז, דעם 60־יאָהריגען פּױלישען בירגער דײלע. זײ האָבען איהם אָפּגעפיהרט אין דער היטלערישער הױפּט־קװאַרטיר, װעלכע געפינט זיך אין דעם פריהערדיגען סאָציאַליסטישען „פּאָלקס־הויז" זײ האָבען אױך שטאַרק צומוטש'ט זײלעס מינדעריעהריגע טאָכטער, װאָס האָט געפרובט בעשיצען איהר פאָטער.

אין רײכענבאַך איז מיט 10 טעג צוריק אױף אַ געהײמנישפולען אופן פערשװאונדען דער פּױלישער בירגער קלאַפיש. בין איצט װײסט מען נישט, װאו ער געפינט זיך. אין דעסאַו און דערענבורג האָבען די היטלעראָװצעס, בײ אַ זיטעמיטישע אױסשרײען, מיט געװאַלט בעזײטיגט פון די מאַרק 50 יודישע הענדלער, צװישען זײ געפינען זיך אַ סך פּױלישע בירגער. אין אַלע פאַלען האָט דער פּױלישער קאָנסול אונטערגענומען אַן אינטערװענץ.

באָיקאָט־אַקציע

ל אָ נ ד אָ ן, 25 (ספּ. טעל.) װי עס זענען מודיע דער „דײלי העראַלד" און „דײלי טעלעגראַף" גרײטען צו די יודישע קיבוצים אױף דער גאַנצער װעלט אַ פּלאַן צו באָיקאָטירען דײטשע סחורות. אַ סך יודישע האַנדעלס־הײזער אין לאָנדאָן האָבען שוין אָנגעהויבען די באָיקאָט־אַקציע.

ל אָ נ ד אָ ן, 25 (ספּ. טעל.) דער באָיקאָט פון דײטשע סחורות אין ענגלאַנד פערשפּרײט זיך כסדר. אײנע פון די גרעסטע װאַרעהױזער „מאַרקס און שפּענסער" האָט אַנולירט אַ בעשטעלונג אין דײטשלאַנד אױף אַ סומע פון 55 טױזענד פונט.

װ אַ ר ש אַ, 25 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) די באָיקאָט־אַקציע פון יודישע סוחרים אין פּױלען געגען דײטשע סחורות נעהמט אָן ערנסטע פאָרמען. די סוחרים־אָרגאַניזאַציעס פיהרען אַ שטאַרקע אַגיטאַציע, אײנע פון די גרױסטע פאַבריקען אין װאַרשאַ, װאָס האָט בעשטעלט מאַשינען אין זאַקסען האָט די בעשטעלונג אָפּגערופען.

שנעל און גוט!

שנעל און גוט װירקען די טאָגאַל טאַבלעטקעס בײ רעװמאַטיזם, פּאָדאַגרע, שמערצען און רײסען אין די געלענקען, נעװראַלגיע און פערקיהלונגען. שױן זײט איבער 15 יאָהר באַנוצט מען מיט דעם בעסטען ערפאָלג בײ דידאָזיגע לײדען טאָגאַל־טאַבלעטקעס. איבער 6000 דאָקטױרים, דאַרונטער אַסך בערימטע פּראָפעסאָרען בעשטעטיגען די גוטע װירקונג פון טאָגאַל־טאַבלעטקעס. פּרוּװט און איבערצײגט אײך נאָך הײנט אַלײן. מען מוז אָבער גוט אױפּפּאַסען אױף די אָריגינאַלע נישט באַשעדיגטע פערפּאַקונג. צו באַקומען אין אַלע אַפּטײקען. רעג.־נומ. 1364.

Togal

יודישער קאָנגרעס אין אַמעריקאַ

פאָדערט, אַז די פּױלישע יודען זאָלען מאַרגען אײנאָרדנען

פּראָטעסט־דעמאָנסטראַציעס געגען היטלער־דײטשלאַנד

װ אַ ר ש אַ, 25 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). דעפּ. ראָזמאַרין האָט בעקומען אַ דעפּעשע פון יודיש־אַמעריקאַנער קאָמיטעט, אַז די פּױלישע יודען זאָלען זיך דעם 27. ה. ח. פעראײניגען מיט דער פּראָטעסט־אַקציע פון אַמעריקאַנער יודען געגען דעם היטלעריסטישען באַרבאַריזם. מאָרגען דאַרפען אײנגעאָרדנעט װערען דעמאָנסטראַציעס און אױף דער צײט דאַרפען די יודישע געװעלבער זײן געשלאָסען.

אונטער דער דעפּעשע איז אונטערגעשריבען ראַבינער ד״ר װײז און ד״ר קאָהען.

ע ס ע ן, 25 (ספּ. טעל.) די אַנטי־יודישע אַרױסטרעטונגען הערען נישט אױף. אין דאָרטמונד איז געקומען צו אַ בעשלעג, אײן יודען האָט מען שטאַרק צושלאָגען, אונטערגעצינדען די באָרד און אױסגעריסען די האָר פון קאָפּ.

נאָך דער אינטערװענץ פון קאָנסול זענען אין עסען בעפרײט געװאָרען 4 יודען, װאָס זענען אַרעסטירט געװאָרען אין דיסעלדאָרף.

נישטאָ קײן כשר־פלײש אין דײטשלאַנד

ב ע ר ל י ן, 25 (ספּ. טעל.) דער יודישער צענטראַל־פעראײן טײלט מיט, אַז אין גאַנץ דײטשלאַנד איז נישט פאַראַן קײן כשר־פלײש, הגם קײן אָפיציעלער שחיטה־פערבאָט איז נישט פאַראַן.

די ריזיגע פּראָטעסט־אַקציע אין אַמעריקאַ

נ י ו ־ י אָ ר ק, 25 (יט״א טעלעגראַפיש).

די פּאָרבערײטונגען צו דער ריזיגער פּראָטעסט־דעמאָנסטראַציע, װאָס דאַרף פאָרקומען דעם 27. ה. ח. זענען אין פולען גאַנג. מ׳רעכענט, אַז אין דער פּראָטעסט־דעמאָנסטראַציע װעלען זיך בעטײליגען איבער 100 טױזענד מענשען, אַ חוץ דעם גרױסען מיטינג אין מעדיסאָן־סקװער װעט פאָרקומען אַ גרױסער מיטינג אונטער פרײען הימעל, אַ חוץ נױ־יאָרק װעלען נאָך פאָרקומען 300 פּראָטעסט־דעמאָנסטראַציעס אין אַנדערע שטעט פון אַמעריקאַ און קאַנאַדע.

נ י ו ־ י אָ ר ק, 25 (יט״א טעלעגראַפיש).

דער פּראָטעסט־קאָמיטעט האָט בעקומען אַ מיטטײלונג פון די עװאַנגעלישע און קאַטאָלישע גײסטליכע, אַז זײ שליסען זיך אָן אין דער פּראָטעסט־אַקציע. זונטאָג װעלען אַלע גלחים פּרעדיגען געגען היטלעריזם. די אַרבײטער־פעדעראַציע, װעלכע פעראײניגט 3 מיליאָן מיטגלידער האָט זיך אױך אָנגעשלאָסען אין דער אַקציע.

בעכטען איז פאָרגעקומען אַ פּראָטעסט־צוג פון די אָנטײלנעהמען אין מלחמה. ס׳זענען געװען 10 טױזענד דעמאָנסטראַנטען. די פּראָטעסט־רעזאָלוציע איז איבערגעגעבען געװאָרען דעם נױ־יאָרקער בירגערמײסטער.

די דעלעגאַציע איז אױך געװען בײם ענגלישען אַמבאַסאַדאָר און געבעטען אַנולירען קײן ארץ־ישראל די פּליטים פון דײטשלאַנד.

יודישע אַדװאָקאַטען װערען צושלאָגען

ב ע ר ל י ן, 25 (ספּ. טעל.) אין גלײװיצער געריכט האָבען זיך אַרײנגעריסען עטליכע יונגע דײטשען, װעלכע האָבען בעװאָפענט מיט שטײנער אַ רײה יודישע אַדװאָקאַטען און זײ גוט צושלאָגען.

דער פאָרזיצער פון געריכט האָט אַרױסגערופען פּאָליציי, װעלכע האָט אָבער שױן קײנעם נישט געפונען.

נישט ערלױבט קיעפּוראַס קאָנצערט

ב ע ר ל י ן, 25 (ספּ. טעל.) דער בערימטער פּױלישער טענאָר יאַן קיעפּוראַ האָט געזאָלט אױפטרעטען מיט 2 קאָנצערטען אין לײפּציג און דרעזדען. אױפ׳ן סמך פון נײעם דעקרעט זענען די קאָנצערטען פון קיעפּוראַן פערװעהרט געװאָרען.

מיניסטער געהרינג האָט װידער גערעדט װעגען יודען...

ב ע ר ל י ן, 25 (ספּ. טעל.) מיניסטער געהרינג האָט בעכטען אָפּגעהאַלטען אַ קאָנפערענץ מיט די פאָרשטעהער פון די אױסלענדישע צײטונגען, צװ. אַנד. האָט ער געזאָגט:

די רעדוקציע פון יודישע בעאַמטע איז געקומען אין שײכות דערמיט, װאָס די יודישע בעאַמטע האָבען געהערט צו די סאָצ.־דעמאָקראַטישע פּאַרטײ. רעדענדיג װעגען דעם אָפּשטעלען פון דער סאָצ.־דעמ. פּרעסע, האָט ער ערקלערט, אַז דער בעשלוס װעט דױערען אַזױ לאַנג, בין די סאָצ.־דעמ. װעלען פיהרען די קאַמפּאַניע געגען דײטשלאַנד. נישט בלױז די מאַרקסיסטען, נאָר אױך די יודען טראָגען די פעראַנטװאָרטליכקײט פאַר די אַבזורדיגע קאַמפּאַניע געגען דײטשלאַנד. די אױסלענדישע יודען טוען נישט קײן טובה, װען זײ װאַרפען שמוץ אױף דײטשלאַנד.

מען הײסט יודען פערלאָזען דײטשלאַנד

און מען לאָזט זײ נישט אַרױסנעמען זײער געלד פון בענק

ל אָ נ ד אָ ן, 25 (יט״א) „דײלי טעלעגראַף" טײלט מיט, אַז אַלע יודען אין דער רהײן־פּפאַלץ, װאָס האָבען זיך בעזעצט אין דײטשלאַנד זײט 1914, האָבען אַ פאָראָרדנונג צו פערלאָזען דײטשלאַנד. דאָסהאַט גופיהרט דערצו, אַז די בעטראָפענע האָבען אָנגעהויבען בעלאַגערען די באַנק־הײזער, װעלענדיג אַרױסציהען פון דאָרט זײערע אָפּשפּאָרונגען. די נאַציס האָבען דאַן געלעגט אַרעסטען אױף די יודישע קאָנטאָס אין די באַנקען אונטערן אױסריד, אַז יודען סאַבאָטירען פּלומרשט די באַנקען. די יודען האָבען מורא, אַז זײערע געלדער װעלען קאָנפיסקירט װערען, הגם פון דער אַנדערער זײט — שרײבט דער „דײלי טעלעגראַף" — איז שװער זיך פאָרצושטעלען, װי אַזױ קענען די יודען פערלאָזען זײערע װאױנערטער, אױב מען לאָזט זײ נישט אַרױסנעהמען זײערע געלדער פון די באַנקען.

קרײז־צוג געגען יודישע יוריסטען

ב ע ר ל י ן, 25 (יט״א) אױף אַ פערזאַמלונג פון נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטישע יוריסטען אין בערלין איז אָנגענומען געװאָרען אַ רעזאָלוציע, װאָס איז איבערגעגעבען געװאָרען דעם קאַמער־געריכטס־פּרעזידענט און אין װעלכער עס װערען אַרױסגערוקט אַ רײה פאָדערונגען װעגען בעזײטיגען תיכף

מאַקדאָנאַלדס װיזיט אין רױם

האָט געבראַכט צו ערנסטע פּאָליטישע שמועסען

װ אַ ר ש אַ, 25 (ספּ. טעל.)

דער אױסערן־מיניסטער בעק האָט אױפגענומען דעם פראַנצױזישען אַמבאַסאַדאָר לאַראָש, טשעכאָסלאָװאַקישען ד״ר גירסאַ, דעם יוגאָסלאַװישען געזאַנדטען לאַזאַרעװיטש און דעם רומענישען קאַדערע.

פּ אַ ר י ז, 25 (ספּ. טעל.)

פרײטאָג האָט דער פראַנצױזישער אױסערן־מיניסטער באַנקור אױפגענומען אױף אַ לענגערער קאָנפערענץ דעם פּױלישען אַמבאַסאַדאָר כלאַפּאָװסקי, די בײדע קאָנפערענצען שטעהען אין צוזאַמענהאַנג מיט אַקטועלע פּאָליטישע פּראָבלעמע װאָס האָבען זיך געשאַפען מיט מאַקדאָנאַלדס װיזיט אין רױם.

לאָדזער יודישער קאַמעראַל־טעאַטער „אַראַראַט"

קינסטלערישע לײטונג: משה בראָדערזאָן

װײסער זאַל פון „מאַנטײפעל" זאַכאָדניאַ 43

אין נײ־רעמאָנטירטען טעאַטער.

לעצטע טעג! ☛ הײנט, זונטאָג, 2 פּאָרשט. 7.45 און 10 אָװענד

גע־טראָפען אין פּינטעל...

15 סאַמע פּערל! 1־טער טײל: 1) דירה־געלט שײנע מרים, דזשיגאַן, גאָלדשטײן. 2) כ׳האָב געמײנט כ׳שטאַרב ... 3) פּאַציפיסטען, דזשיגאַן, בערגמאַ. 4) דאָס אַלטע פּאָרפאָלק. 5) ... לאַבוזל. מאַלװינאַ ראַפּעל. 6) נישט־װיטישע לידיאַנקע, בירנבױם. 7) ראַוי לחופּה ... 2־טער טײל: 8) עקספּרעס־צוג. אַנסאַמבל. 9) סאָלדאַטקע, שײנע מרים. 10) פּסול טריף - דאָס רביצע ליזע שלאָסבערג, בירנבױם. 11) דאָס יודישע הײטעל מאַלװינאַ ראַפּעל. 12) בײגאַכט שײנע מרים, בירנבױם. 13) כל־בו־בױם. 14) כ׳בין אַ לאַמאַר (מאַנאָלאָג) דזשיגאַן. 15) פינאַל אַנסאַמבל. — מוזיק־לײטונג: דוד בײגעלמאַן. — בילעטען צו בעקומען אין קאַסע.

ארץ=ישראל=אראבער דראהען
מיט א פאסיווען ווידערשטאנד געגען ענגלאנד

ו י ע ן, 25 (ספ. טעל.)

„רייכספאסט" איז מודיע פון ירושלים:

צום ענגלישען הויך - קאמיסאר איז אוועק א רעלעגאציע פון אראבער און פון איהם געפאדערט ארויסצוגעבען א פערבאט צו פערקויפען יודען אראבישע ערד און אויך פערווערען די ציוניסטישע עמיגראציע קיין פאלעסטינע. אזוי ווי דער הויך - קאמיסאר האט אפגעזאגט צו דערפילען די פאדערונגען, האבען די אראבער בעשלאסען צו רופען אויף דעם 26 ה. ח. א קאנגרעס קיין יפו, אויף וועלכען עס זאל פראקלאמירט ווערען דאס אפזאגען זיך פון די אראבער פון מיטארבייט מיט דער ענגלישער מאכט און אויך פאסיווער ווידערשטאנד געגען ענגלאנד.

די נייע פאליטיק פון די אראבער וועט זיך אנהויבען מיט א גענעראל-שטרייק.

גרויסע שניי-שטורמען אין רומעניען

ב וקארעשט, 25 (ספ. טעל.)

די גרויסע שניי-שטורמען אין רומעניען הערען נישט אויף. דער שניי דערגרייכט אין עטליכע ערטער ביז אנדערהאלבען מעטער הויך. אויף פיל באהן - ליניעס איז די בעוועגונג איינגאנצען אפגעשטעלט און אייניגע צוגען געפינען זיך אין שניי.

שטרייק פון ווינער צייטונגען

ו י ע ן, 25 (ספ. טעל.)

צוליב די נייע צענזור-פארשריפטען האבען פערשטרייקט אלע ווינער צייטונגען, אויסער דער אפיציעלער „ווינער צייטונג" איז נישט ערשינען קיין שום צייטונג.

איבערגעריסען די אונטערהאנדלונגען
צווישען ענגלאנד און די סאוויעטען

ל אנדאן, 25 (ספ. טעל.)

דער ענגלישער אויסערן-אונטערשטאטס-סעקרעטער עדען האט ערקלעהרט אין פארלאמענט, אז די ענגלישע רעגירונג האט בעשלאסען איבערצורייסען די אונטערהאנדלונגען מיט די סאוויעטען וועגען א האנדעלס-אפמאך.

גראף לאסאצקי פערמשפט אויף א יאהר תפיסה

ו א ר ש א, 25 (ספ. טעל.)

דא איז היינט פארגעקומען א פראצעס געגען גראף לאסאצקי, וועלכער האט זיך אין א ווארשאווער רעסטאראן ארויסגעדריקט צום קעלנער: „לייג זיך אויס דייטש, די פוילישער שווין איינצער".

לאסאצקי איז פערארטיילט געווארען אויף א יאהר טורמע.

די זיצונג פון סענאט האט געדויערט... 37 מינוט

ו א ר ש א, 25 (טעל.)

היינט פארמיטאג האט דער סענאט אפגעהאלטען א זיצונג, וועלכע האט געדויערט 37 מינוט. און אט אויף דער דאזיגער קירצער זיצונג האט דער סענאט אנגענומען דאס געזעץ וועגען די פולמאכטען פארן מלוכה-פרעזידענט. דאס געזעץ איז אנגענומען געווארען אהן דיסקוסיע מיט די שטימען פון „בעבע", ווייל די אפאזיציע האט דעמאנסטראטיוו פערלאזט דעם זיצונגס-זאל.

בעקאנטמאכונג.

מיר רופען אלע, וואס נעהמען אויף לויז אין די מעכאנישע זאקען=בראנזשע

אויף א פערזאמלונג

וועלכע קומט פאר אין האנדווערקער-קלוב אויף פאלודניאווא 4 היינט, זונטאג, 10 א זייגער פריה.

עס ווערט געבעטען אין אייגענע אינטערעסען צאהלרייך צו קומען. 1597 די גרינדער.

א הערצליכען מזל-טוב ווינשען מיר אונזער געעהרטען פערוואלטונגס-מיטגליד און קאסירער פון „תומכי אורחים"

ה' בעריש רוסשאק

צו דער חתונה-פייערונג פון אייערע ליבע טאכטער סול. סאלא מיט ה' משה יוסף רייכמאן

און מיר ווינשען אייך פיל נחת און פרייד.

די פערוואלטונג

פון הילפס-פעראיין „תומכי אורחים"

לאדז, דעם 26 מערץ 1933.

אלע דארפען וויסען!

צום זומער-סעזאן בעקומט איהר

רעשטען

פון די בעסטע רוהליטעטען בילי צער, טאמאשאווער און אנדערע גוטע פאבריקאנטען

הערען= און דאמען-שטאפען

פאר מענער	מיט 30% ביליגער! קומט און איבערצייגט אייך!	פאר דאמען
אויף אנצוגער, אויף פאלטאס		אויף פאלטענס, אויף קאסטיומען

געדענקט דעם אדרעס

נור ביי

R. Szczęśliwy

5 נאווראמיעסקא 5

פראנט, II שטאק.

וויכטיג פאר דער ארימער לאדזשער בעפעלקערונג!

אמבולאטאריום

ביים פעראיין „לינת המשמורים"

זשעלאזנא 26, טעל. 242-55

אפען טעגליך פון 10–5 נאכמ.

אין דרינגענדע פאלען ביז 8 אווענט

ערטיילט מעדיצינישע הילף אויפן ארט – שיקט אויך ארויס דאקטוירים-ספעציאליסטען מיט וויזיטען אהיים.

נעהמט אויך אן געבורטען און אלע ארט אנאליזען. מינימאלע אפצאהלונג. די פערוואלטונג.

נעזעלשאפטס-קלוב ביים לאדזשער זשורנאליסטען-סינדיקאט, פיעטריקאווער 121.

1-טער פארלעזונגס-פרימארגען

היינט, זונטאג, דעם 26. מערץ, 12 מיטאג וועט אין לאקאל פון קלוב ביים סינדיקאט (פיעטריקאווער 121) האלטען א פארלעזונג דער וויצע-פרעזעס פון דער לאדזשער האנדעלס-קאמער מיעטשיסלאוו הערץ מחבר פון בוך א.נ. „לאדז אין דער צייט פון דער מלחמה" אויף דער טעמא: „דאס, וועגען וואס כ'האב נישט געשריבען".

בילעטען צום פרייז פון 1.50 זל. פערקויפט היינט דער סעקרעטאריאט פון סינדיקאט.

אכטונג, צייטונגס-פערשפרייטער!

אלע צייטונגס - פערקויפער, וואס ווילען זיך רעגיסטרירען אויף דער פסח = אקציע מוזען זיך אומבעדינגט מעלדען אין פערלויף פון היינטיגען טאג צו אונזער וויצע-פרעזעס ה' פנחס זאנענבערג ביי רוז קאנסטאנטינער און נייע שטאט

מיט אכטונג די פערוואלטונג

פרעזעס לובאווינע

סעקרעטער פינק

גאלד, בריליאנטען, זילבער, פערשיר, ביזשוטעריע, לאמבארד-קוויטעס קויפט און צאהלט די העכסטע פרייזען

Magazyn jubilerski M. H. LISSAK, Piotrkowska 5

פאר

גאלד, ביזשוטעריע

און לאמבארד- קוויטעס

צאהלט די העכסטע פרייזען

איזידאר פיאלקא,

פיעטריקאווער 7.

כ'מאך בעקאנט

מיינע געעהרטע קונדשאפט, ווי אויך די אלע, וועלכע מיין פירמע איז נאך נישט בעקאנט, אז צו דעם קומענדיגען יום-טוב ראט איך פארגעבריים א גרויסען אויסוואהל פון פערשידענע

דאמען= און מענער=היטען

לויט די נייעסטע פאסאנען און מאדערנסטע קאלירען. בלייבענדיג וויזרט אנגענומען צו איבערפאסאנירען דאמען- און מענער-היטען פון נאר א"ם אויף גענצליך נייע און אלץ צו ביליגע פרייזען. אדרעס:

„פערדער"

זגערסקא 20,

לוטאמיערסקא 2,

און זגערכא 7.

קריזיס=פרייזען!

די גוט=בעקאנטע פירמע

A. Ogórek, Zawadzka 11

עמפפעהלט צום פריהלינגס-סעזאן די נייעסטע קרעאציעס

שיך

פון דאמען-, הערען= און קינדער-

קריזים=פרייזען! קריזים=פרייזען!

---

3 דאס לאנגיאריגע בעקאנטע און רעעלע 3

טוך און קארט=געשעפט

Herman WŁOSKI

(עקזיסטירט פון 1910)

לאדז, נאווראמיעסקא 3, טעל. 114-92

פראנט 2-טער שטאק

בעזיצט אויף לאגער צום פריהלינג און זומער-סעזאן דעם גרעסטען און שענסטען אויסוואהל פון די

ביליגסטע הערען און דאמען-שטאפען

3 אין זעמטליכע פארבען און מוסטערן פון ענגלישע, ביליצער, טאמאשאווער סחורות א.א. געניע פאבריק-פרייזן! געדענקט די אדרעס! קומט און איבערצייגט אייך! 3

רעעלע באהאנדלונג!

מאשין - מצות

ווערט געבאקען אלע טאג פרישע און דינע ווי אויך

מצה-מעהל, אייער= פערפעל און סוכארקעס

לויט קשרלסבערגער סיסטעם

מיר עמפפעהלען צו יעדער צייט אונזערע גוט בעקאנטע און אלערליי

פרישע געבעקסען

פון אונזער איבעראל בעוואוסטער

צוקערניע

ב. ווייינבערג

פיעטריקאווער 38

טעל. 143-82 1130

פאר

מאגעןלײַדנדע

ראבארבער-וויין

אין פרימא-קוואליטעט

צו ביליגע פרייזען

צו בעקומען אין וויינהאנדלונג פון

E. SZYKIER

Północna 1, tel. 107-84.

Dr.

Wajnberg

ספעציאליסט פון לונגען- הארץ- און מאגען-קראנקהייטען

ציגעל-גאס 11, טעל. 126-02

נעמט אן פון 9–10 פריה, 3–4 און 8–9 אוו.

אנ'אנגעזעהענער און רוטינירטער סוחר

בעזיצט אנ'איינגע גרויס הויז האט א גוטען נאמען זוכט א

פערטרעטונג

פון אנ'אנגעזעהענער פירמע פון דער שטרימף- טריקאטאזש- און גאלאנטעריע -בראנזשע

אויפפאזען און פאמערן

אפערטען אונטער "A 100" „.I אין אדמיניסטראציע פון דער צייטונג.

אויגען-קליניק

מיט שטענדיגע בעטען

Dr. med. G. KRAUSZ

פיעטריקאווער 86, טעל. 204-74.

אויפנאהמס-שטונדען פון 9.30 ביז 7 אוו.

אויגען - קליניק

מיט שטענדיגע בעטען פון

Dr. B. Donchin

פיעטריקאווער 90, טעלעפ. 221-72

נעהמט אן שטענדיגע אויגען - קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.), ווי אויך אמבולאטארישע פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אווענד.

Dr. med. Z. DATYNER

אוראלאג

ספעצ. פון נירען-, בלאז-און אורין-קראנקה.

וואוינט יעצט

ZACHODNIA 59a, tel. 148-95.

נעהמט אן פון 8–9 פריה און 3–6 אוו.

Dr.med. J. SCHORR

פון IWONICZ

ספעציאליסט

פאר הארץ און סקלעראזע=קראנקהייטען

וואוינט יעצט אין לאדז

גדאנסקא 11 טעל. 226-85

נעמט אן טעגליך פון 4–6 נאכמיטאג.

דאמען=שניידער-געזעלען

נאך בידגאשטש ווערען געברויכט צו גאנץ יעהרליכע ארבייט צו מאגאזין - ארבייט, הויפטזעכליך קואליפיצירטע זעלבסטשטענדיגע ארבייטער צו ווענדען זיך ביי ל. לעווקאוויטש פון 2 ביז 4 נאכמ. צעגעלניאנע 53, וואוינונג 16 אדער שריפטליך בידגאשטש, סטארי רינעק 21 ביי A. Cwi 1692.

א גרויס פראנט-לאקאל

בעשטעהענד פון א גרויס געוועלב מיט 2 צימער און קוך מיט אלע בעקוועהמליכקייטען, גיאייגנעט פאר אלעס, זאפארט איבערצוגעבען, ביליג דירה געלד אין דער געגענד פון גרינעם מארק. צו ערפאהרען ביי וואלבערג, גרינער מארק 5.

Starszy Felczer

S. SUSZKIEWICZ

11 Listopada 15, tel. 155-45

נעהמט אן פון 8—12 און פון 18—20 נאכמ.

פיהרט אויס יעדע ערצטליכע פעראָרדנונג צו ביליגע פרייזען. בערגותינס געלשמיינער שהן שמע צין, שטענדיג פרישע פיאווקעס. 1472

לערער

צו חמש, לערנען צו הויזען און עקסטערן ווערען אויפגענומען ביי

גארדמאן,

שרודמיעסקא 8.

סטאצ. אויך העגנשקעס

7=קלאסיגעם מוסטערהאפט

חדר „תורה ודת"

פלאץ וואלנאשטשי 6 (נייע שטאט)

נייע תלמידים ווערען אנגענומען אין אלע מחלקות ווי אויך אין גן-ילדים (פרעבעל-שולע)

לאדז: 26 מערץ 1938

„נייער פאלקסבלאט“

לאדז: 26 מערץ 1938

דער קלאון אויף דער טריבונע

דער גצוו. דעפוטאט פון דער פויערים־פארטיי, וועלכער האט זיך שפעטער אפגעשמדט און איז אריבער צו דער סאנאציע—סאנאיצא איז פון שטענדיג אן דער „אנפאן טעריבל“ פון דעם פוילישן סיים. מען האלט שטענדיג דעם ארויסטריט פון דעפ. סאנאיצא פאר א פרייליכע אטראקציע, מען נעמט איהם קיינמאל נישט ערנסט.

ווי נאר סאנאיצא דהויבט אן צו רעדן, הויבט זיך אן א קאנאנאדע פון גלייכווערטלעך און צווישענרופן, וועלכע פאלען אויפ'ן אדרעס פון רעדנער. סאנאיצא בלייבט נאטירליך נישט שולדיג, פארט א דרייסטער פויער, וועלכער זיצט שוין לאנגע יאהרען אין פוילישן פארלאמענט — און דא הויבט זיך אן די ריכטיגע חתונה.

און גראד אויף אונזער מזל איז אויף סאנאיצאן אויסגעפאלען צו רעפערירן די אריינגעטראגענע אין סיים פארשלאגן וועגן די לעמבערגער עקסצעסן. דאס מאל האט סאנאיצא געפרובט זיין „ערנסט“ און די ענדעציע האט טאקע געשעפט נחת פון דער דאזיגער „ערנסטקייט“. און זי האט טאקע געהאט מיט וואס צו שטאלצירן. עס ווייזט זיך ארויס, אז די „יודענקענערישע תורה“, די, וועלכע סאנאיצא האט געלערנט אין פערלויף פון לאנגע יאהרען, בעת די ארויסטרעטונגען פון די ענדעקישע סיים־דעפוטאטען, איז נישט געגאנגען לאיבוד. סאנאיצא האט גלענצענד אויסגעהאלטן דעם עקזאמען אלס „מגיסטער“ פון דער ענדעקישער „יודענקענערישער אקאדעמיע“.

און עס איז העכסט כאראקטעריסטיש פאר דער אנטיסעמיטישער אידעאלאגיע, וואס זי געפינט אפט א זעהר גינסטיגען באדען דוקא אין די פויערישע קעפ, אין דעם פאל קען דינען אלס א קלאסישער ביישפיל דעפ. סאנאיצא. דער אנטיסעמיטיזם האט פיינט לאגיק און שכל און דערייבער טרעפט ער אפט אזוי צו דעם איינפאכן מענשן, וועלכער איז אומפעהיג צו דענקען און צו אנאליזירן.

האט טאקע דער ענדעקישער „מעפיסטא“ זיך געמוזט קיילן פאר געלעכטער, אויסהערנדיג דעפ. סאנאיצאס רעפעראט און ארגומענטאציע. עס האט קיינער קיין בעסערע ענדעקישע רעדע נישט געקענט האלטן, ווי דער סאנאציע־דעפוטאט סאנאיצא.

מענה'ט דאך די גאנצע צייט דמאווסקי, דונערט דאך דער ענדעקישער דעפוטאט ווירמשאק פון דער סיים־טריבונע, אז דער אנטיסעמיטיזם מיט אלע זיינע בלינדע אינסטינקטען, וועלכע ער וועקט, זענען א מין זעלבסטפערטיידיגונג געגען דעם יודישן איינפלוס אויף אלע געביטען פון מענשליכען לעבען, אז דער היטלעריזם איז א רייניגונג פון דער דייטשער נאציע פון פרעמדע עלעמענטען (צי נישט אמאל אויך פון פוילישע ?) — פארוואס זאל טאקע דעפ. סאנאיצא נישט אויסנוצן די דאזיגע ארגומענטען פון ענדעקישן ארסענאל ביים בעהאנדלען די לעמבערגער געשעהענישען ?

מען דארף באטראכטען בהדרגה די פארווארפען, וועלכע ס'האט אונז געמאכט דעפ. סאנאיצא, כאטש זיי זענען אלט און פערשימלט, ווי בכלל אלע אנטיסעמיטישע פארווארפען. אלזא: יודען פראטעסטירען נישט געגען די ברוטאלע מעשים פון די היטלעריסטישע שטורם־אפטיילונגען.

משמעות, אז דעפ. סאנאיצא לייענט בכלל קיין זאך נישט א חוץ זיינע פויערים־בראשורען, מחמת אנדערש וואלט ער געוואוסט, אז די אנטי־יודישע ארויסטרעטונגען אין דייטשלאנד האבען אויפגעבראזט די יודישע מאסען אין דער גאנצער וועלט, און אז דער גאנצער ענין איז ווייט ארויס פון די גרעניצען פון דייטשלאנד. דעפ. סאנאיצא האט דעם זעלבען טעות, וואס זיינע יודישע חברים פון סאנאציע־קלוב. עס האט זיך אין די דאזיגע קרייזען טיילווייז צוליב טעמות, טיילווייז בעוואוסטזיניג (טאקע ביי די סאנאטארישע יודישע דעפוטאטען) איינגעבירגערט די מיינונג, אז ווען מען פערפאלגט יודען אין א געוויסען לאנד ווירטשאפטליך אדער פיזיש — איז דאס א „ריין־אינערליכער“ מלוכה־ענין. און פרובט וואו עס איז אין אויסלאנד א יודישע אדער נישט־יודישע צייטונג שרייבען וועגען די דאזיגע „ריין־אינערליכע“ ענינים און זיי ווי געהעריג באלייכטען — איז קלאר, אז מען האט דא צו טאן מיט אינספיראציע, מיט אנטי־פוילישער פראפאגאנדע און מיט רעקלאמע.

אויב מען זאל די דאזיגע טענות איבערזע־

אויפ'ן לשון פון א צירק־קלאון, וואלט דאס געקלונגען אויף פאלגענדן אופן: יודען זענען א האנדעלס־פאלק און כדי זיך געהעריג צו רעקלאמירען, שטעלען זיי זיך נישט אפ פאר די קאסטבארסטע רעקלאמעס, אפילו פאר'ן וועקען אין דער ענדעקישער יוגענט די נידריגסטע אינסטינקטען, וועלכע ווערען אויסגעלאדען אין דעמאלירען יודישע אונטערנעהמונגען און ברעכען יודישע קעפ. יודען נוצען שפעטער אויס די געשעהענישען אלס א רעקלאמע פאר זייערע „פאליטישע געשעפטען“. דאס דערמאנט יענע מעשה, ווי אזוי א יוד האט אויף זיך אליין א פאגראם געמאכט. אבער אנטיסעמיטישע מוחות האבען משמעות א גאנץ אייגנארטיגע קאנסטרוקציע, און וואס איז שייך יודען, לייגט זיך דאס אלץ אויפ'ן שכל.

אין דער אמת'ן זענען שוין היינט די לאנ־

דער נישט ארומגערינגעלט מיט כינעזישע מויערן. און אלץ, וואס געשעהט אין איין לאנד, ווערט אריבערגעטראגען מיט די לופט כוואליעס אין צווייטען לאנד, ווען אפילו די צענזור פערבאט שטרענג וועגען די אלע זאכען צו שרייבען, און ווען אפילו אייגענע יודעלעך בעמיהען זיך וועגען דעם צו רעדען נאר בחדרי־חדרים.

דער פארווארף, אז מיר מאכען פון די אנטיסעמיטישע ארויסטרעטונגען א שרייענדע רעקלאמע, איז א געוועהנליכער בלבול פון ענדעקישען ארסענאל.

עס איז פונקט פערקעהרט. דאס מאכען זיך „רעקלאמע“ די העלדען פון די נאוועמבער־מאניפעסטען און מיר זענען נאר „אן אביעקט“ פון דער רעקלאמע.

א צינצינאטוס.

דער אנטיסעמיטיזם איז א מאסען־פסיכאז

וועלכען מ'דארף ענערגיש בעקעמפען

דעפ. ניעדזשיאלקאווסקי וועגען די בעראטונגען פון צווייטען אינטערנאציאנאל

אין ציריך זענען פארגעקומען די בעראטונגען פון דער עקזעקוטיווע פון צווייטען אינטערנאציאנאל. אין די בעראטונגען האבען זיך מצד די פוילישע סאציאליסטען בעטייליגט דעפ. ליבערמאן און דעפ. ניעדזיאלקאווסקי, זיי זענען איצט צוריקגעקומען פון ציריך און דעפ. ניעדזיאלקאווסקי האט ערטיילט אין צייטונגס־מיטארבייטער אן אינטערוויו:

דער פערלויף פון די בעראטונגען און די בעשלוסען ווערען דערווייל געהאלטען בסוד און וועלען פערעפענטליכט ווערען ערשט אין א בעווויסער צייט ארום. פערשטעהט זיך, אז איינע פון די וויכטיגסטע פראגען אויף דער סעסיע איז געוועזן די פאליטישע לאגע אין דייטשלאנד און די רעפרעסיעס און פערפאלגונגען, וועלכע עס מוזען אויסשטיין די דייטשע סאציאליסטען. די „נאציאנאלע רעוואלוציע“ אין דייטשלאנד איז פארגעקומען ערשט נאך די וואהלען און עס איז זעהר מערקווירדיג, וואס די רעפרעסיעס האבען נישט געפונען קיין שום ווידערשטאנד אפילו מצד בייערן וועלכע איז ביז איצט געוועזן איינגאנצען אונטער דער השפעה פון קאטאלישן צענטער. דאס קען מען דערקלעהרען דערמיט, וואס די יוגענד אין בייערן איז אין לעצטען מאמענט אריבער צו היטלערן און דאס האט געגעבען די מעגליכקייט צו מאכען לייכט די איבערקעהרעניש אין בייערן. ווי אזוי עס וועט זיך געשטאלטען די לאגע אין דייטשלאנד אין דער נאהענטסטער צייט איז איצט שווער פעסטצושטעלען. עס ווארפט זיך אין די אויגען די אפאטיע פון די גרויסע מאסען אין דייטשלאנד און דאס קען מען ערקלערען מיט פסיכאלאגישע מאמענטען. די מאסען האבען מיט קליינע אויסנאמען נישט ארויסגעוויזען קיין שום ווידערשטאנד.

דעפ. ניעדזשיאלקאווסקי מאכט אויפמערקזאם דערויף, אז אין דייטשלאנד האט קיינער נישט געהאלטען, אנהויבענדיג פון פאפענען און הוגענבערגן און ענדיגענדיג מיט די דייטשע קאמוניסטען, אז די אזוי גערופענע „נאציאנאלע רעוואלוציע“ וועט אננעהמען אזעלכע פארמען, ווי עס האט פאסירט אין דער ווירקליכקייט. גיכער האט מען גערעכענט, אז ווען היטלער וועט קומען צו דער מאכט, וועט זיך אנהויבען א צייט פון גזעצליכקייט. אבער די ערווארטונגען זענען אפגענארט געווארען. מען בעקומט דעם איינדרוק, אז אין דייטשלאנד זענען אלע פאקטארען פון דער פאליטיק געווארען איבערראשט פון גאנג פון די געשעהענישען.

מען קאן נישט לייקענען, זאגט ווייטער ניעדזשיאלקאווסקי, אז אויף וויפיל עס האנדעלט זיך וועגען יודישען מאמענט, איז דער אנטיסעמיטיזם אין דייטשלאנד געוואלדיג געשטיגען. דאס איז א מאסענהאפטיגע פסיכאפאטישע ערשיינונג און אנדערש קאן מען דאס נישט ערקלערען. פאלען פון שלאגען און פייניגען יודען זענען אויף דער טאג־ארדנונג, דער אנפאל איז פערשטעהט זיך נאך מעהר אכזריותדיג, ווען עס ווייזט זיך ארויס, אז דער בעפאלענער איז א קאמוניסט אדער א סאציאליסט. עס איז א סימפטאמאטישע ערשיינונג, וואס דער פסיכאז האט זיך אריבערגעכאפט אויף קיין עסטרייך.

אין עסטרייך קאן מען אפט געפינען אזעלכע אויפשריפטען ווי „יודא פעררעקע!“ אין עסטרייך זענען ענטשטאנען זעהר פיל אנטיסעמיטישע טאטערס, די היימוועהר און די נאציאנאל־סאציאליסטען בילדען אין עסטרייך א געמיינזאמען פראנט געגען די יודען.

ניעדזשיאלקאווסקי דערצעהלט, אז ביי דער רייזע קיין ציריך האט ער דייטשלאנד אויסגעמיטען, מען דארף זיך רעכענען דערמיט, אז דער צווייטער אינטערנאציאנאל וועט בעשליסען דייטשלאנד צו באיקאטירען.

* * *

אין נעכטיגען נומער „ראבאטניק“ געפינען מיר אויך א לייט־ארטיקעל פון דעפ. ניעדזשיאלקאווסקי, געווידמעט דעם פסיכאז פון אנטיסעמיטיזם. דער מחבר האלט, אז דער אנטיסעמיטיזם איז געווארען א מאסען־פסיכאז: אין אלצדינג זעהען די אנטיסעמיטען די שולד פון די יודען: די פון דער וועלט־קאטאסטראפע זענען די יודען, קאפיטאליזם — זענען יודען, מארקסיזם — זענען יודען, אין ארבייטסלאזיגקייט זענען שולדיג די יודען א. א. וו. א. א. וו.

דעפ. ניעדזשיאלקאווסקי שרייבט וועגען דער אנשטעקעוודיגקייט פון אנטיסעמיטיזם: פון דייטשלאנד ווארפט ער זיך אריבער קיין עסטרייך און פוילען (די ענדעציע אין פוילען האט, דאכט זיך, נישט געווארט אויף היטלער'ן, זי האט די קונץ פון יודען־האס און יודען־העצע געקענט פון פריהער, די רעד.—)

מען דארף, שרייבט דער פיהרער פון די פ. פ. ס., מיט די דאזיגע ערשיינונגען זיך פארנעהמען גאר ערנסט. די פרובען ארויפצולאזען דעם קאמף פאר ברויט און פרייהייט אויף די רעלסען פון אנטיסעמיטיזם שטעלען מיט זיך פאר זעהר ערנסטע געפאהר, וועלכע מען טאר נישט נישט דערזעהן און נישט אויסמיידען, דער אנטיסעמיטיזם איז די געהילפס־ארמע פון פאשיזם, פון דיקטאטור, פון יעטוועדער רעאקציע.

מען דארף אלזא געגען אנטיסעמיטיזם אונטערנעהמען א גרויסען און סיסטעמאטישען קאמף. אט צו דעם אויספיהר קומט דעפ. ניעדזשיאלקאווסקי. די רייזע קיין ציריך האט, ווייזט אויס, דעם פפסישען דעפוטאט עפעס געלערנט...

צי וועלען מיר צוקוקען, ווי עס לעבען אויף די פאגראמען?

אפענער בריף פון ג. פראנצויזישען פרעמיער העריא צו זיינעם אן'ענגלישען פריינד

דער געוועזענער פראנצויזישער פרעמיער העריא, איינער פון די פיהרער פון דער דעמאקראטיע אין פראנקרייך האט אין דער גרויסער איירישער פרעסע פערעפענטליכט א זעהר אינטערעסאנטען ארטיקעל אין צוזאמענהאנג מיט די געשעהענישען אין דייטשלאנד און מיט דער רייזע פון מאקדאנאלדען קיין רוים. דער ארטיקעל איז געשריבען אין דער פארם פון א בריף צו אן ענגלישען פריינד, טער (אונטער דעם נאמען זאל זיך געפינען א זעהר אנגעזעהענער ענגלישער גלות־כה־מאן). אין דעם ארטיקעל ווייזט העריא ארויס, אז די געוואלטיגע אנטיסעמיטישע בעוועגונג, מיט וועלכער די נאציאנאל־סאציאליסטען האבען פער'סמ'ט די אטמאספערע אין דייטשלאנד, איז איהם גוט בעקאנט און ער בעציהט זיך צו איהר אזוי ווי אן'אויפריכטיגער און הויך־קולטורעלער אייראפעער קאן זיך דערצו בעציהען. העריא שרייבט אין זיין ארטיקעל צוו. אנד.:

וואס דאס דעמאקראטישע פראנקרייך פערלאנגט — דאס איז די איינהאלטונג פון שלום דאס איז דער איינהייטליכער פראנט געגען קריג. איך אפעליר אין נאמען פון דעם געוויסען פון מיין לאנד צום געוויסען פון דיין פאלק. דער דאזיגער באנד צום שוץ פון שלום. פרייהייט, דארף אין די דאזיגע ערנסטע שעה'ן ווערען דער לאזונג פון אלע פאציפיסטען און פון אלע ליבעראלען. ענגלאנד און פראנקרייך האבען פון דער געשיכטע בעקומען א מיסיע, וועלכע זיי טארען נישט פערנאכלעסיגען.

דו ניסט זיך מסתם אפ א דין וחשבון, טייערער פריינד, שרייבט העריא ווייטער אין זיין ארטיקעל, פון דעם, וואס עס שטעלט מיט זיך פאר די אידעאלאגיע פון היטלערן. דו האסט מסתם געלייענט דעם אינטערוויו מיט אטא וואגנער, וועלכער איז בעקאנט אלס פערטרויאונגס־מאן פון איצטיגען דייטשען קאנצלער? דאס, וואס די איצטיגע דייטשע פיהרער ווילען ענדערען, דאס איז נישט בלויז די ריכטונג פון דער פאליטיק, נאר אויך די עטישע פרינציפען פון זייער פאלק. זיי האבען פרעטענזיעס צו שאפען א נייע קאנצעפציע, א נייע וועלט־אנשויאונג און כדי צו ערפילען די דאזיגע זאך טוען די זיך איבער אין אנטיסעמיטען, וועלענדיג אונז אפנארען, מיך און דיך, מענשען פון אנדערע מנהגים, מענשען, וועלכע בענוצען אויך אין דער צייט פון קריזיס זייערע אלטע בגדים.

אין נאמען פון „קריסטליכען גלויבען“, וועלכען דו, — איך בין זיכער דערין — טיישסט נישט אויס אויף אזא אנרעסיווען אופן, ווילען זיי ארויסטרייבען די יודען פון דייטשלאנד. און גלייכצייטיג שווימט אויף אין מיין זכרון די ערהאבענע געשטאלט פון יענעם גרויסען פויבסט, וועלכער איז אמאל ארומגעגאנגען איבער די מויער פון רוים, כדי צו שיצען דאס לעבען און דאס פערמעגען פון די יודען.

איך ווייס גוט, אז דאס פרייע ענגלאנד קאן נישט לויבען די פערפאלגונגען, וואס טוען זיך אפ אין היטלערס דייטשלאנד. די דאזיגע מענשען ווילען אויך פערניכטען די דעמאקראטיע און די אלע ערוואבערונגען, וועלכע האבען געזיכערט די רעכט פון מענשליכען יחיד.

וואס־זשע וועט ביי אזעלכע שטאטען פון היט לערן ווערען נישט נאר פון אונזער דעקלאראציע פון די מענשען רעכט, נאר אויך מיט דעם רעכט פון אונבעריהרליכקייט פון בירגער? צי וועלען מיר מיט די אייגענע אויגען זעהען ווי עס לעבען ווידער אויף די פאגראמען?

און צי קאנען מיר אין דעם מאמענט איבערלאזען די דייטשע ליבעראלען זייער אייגענעם גורל?

מ'האט אוועקגעשיקט אויף עמיגראציע דעם אויסגעצייכענטען מענש, דעם בירגערמייסטער פון קעלן, אדענאוער, וועלכער האט פערוואנדעלט פארטיפיקאציעס אין פרעכטיגע גארטענס. צי האט דיך דער דאזיגער פאקט נישט אנגערירט, צי ביסטו פון איהם נישט געווארען גערירט?

די פארבערייטונגען צו דער וועלט־אויסשטעלונג אין טשיקאגא

ווארשא (יט"א) די „גדיניא־אמעריקא־ליין“ טיילט מיט, דאס אין יוני און אויגוסט וועלען אפפאהרען פון גדיניע קיין אמעריקא ספעציעלע שיפען מיט אויספלוגען צו דער וועלט־אויסשטעלונג אין טשיקאגא. די אויספלוגען וועלען פערבינדען אין די פערהאייניגטע שטאטען פון 7 ביז 15 טעג. דער פרייז פון בילעט פון גדיניע קיין ניו־יארק און צוריק בעטרעפט פון 1,975 זל. ביז 2,575 זל., אפהענגיג פון קלאס און אויפענטהאלט־ווייער אין די פערייניגטע שטאטען. די צו דארפען צוגערעכענט ווערען בלויז די קאסטען פאר אן'אויסלענדישען פאס און אמעריקאנער וויזע. די אמעריקאנער וויזעס ווערען ערטיילט לויט'ן אייגצעהען פון אמעריקאנער קאנסול די פערזאנען, לגבי וועלכע ער האט נישט קיין צווייפעל, דאס זיי וועלען נישט פערבלייבען אין אמעריקא.

די אויספלוגען וועלען א חוץ טשיקאגא בעזוכען אויך די אמעריקאנער הויפטשטעט, ווי ניו־יארק, וואשינגטאן, פיטסבורג, בופאלא און דעטראיט.

אין פאל ווען עס וועט ארגאניזירט א גרופע פון 25 פערזאן, בעקומט דער לייטער אן'אומזיסטען רייזע־בילעט.

Dr. med. H. LUBICZ

ספעצ. פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס־קראנקהייטן

צעגעלניאנא 7, טעל. 141-32.

עהמט אן פון 8–10 פריה, פון 12–2 נאכמ. און פון 5–8 אוונד, זונטאג פון 9–11 בייטאג.

ביסמארק און לאסאל

פון דר. דוד מאלץ.

צי איז ביסמארק געווען אַנ׳אַנטיסעמיט? לאַר מיר בעטראכטען זיין לעבען. 32 יאָהר אַלט זייענדיג רעדט דער פּאָמערישער יונקער פאָן ביסמאַרק אין פרייסישען לאַנדטאַג: „איך בין נישט קיין פיינד פון יודען און ווען זיי ווע̇לען זיין מיינע פיינד, בין איך זיי מוחל, איך האָב זיי אַפילו ליב אונטער געוויסע אומשטענדען, איך פערגין זיי אַלע רעכט, נאָר נישט דאָס אין אַ קריסטליכער מלוכה צו פערנעהמען אַנ׳אָנפיהרענדען אַמט... פאַר מיר זענען די ווערטער פון „גאָטס חסד" נישט קיין פוסטער קלאַנג... אַלס גאָטס ווילען קאָן איך נאָר אַנערקענען דאָס וואָס עס ווערט ענטפלעקט אין עוואַנגעליום... נעמען מיר אוועק דעם רעליגיעזען יסוד פון דער מלוכה, דאַן בלייבט אין דער מלוכה גאָרנישט פון די רעכט, וואָס זענען אַ פעסטונג געגען קריג פון אַלע געגען אַלע. עס איז מיר נישט קלאָר ווי אַזוי מען קאָן אין אַזאַ שטאַט אָבזאָגען דעם רעכט פון די אידעען פון אַנאַרכיזם, סאָציאַליזם און קאָמוניזם יועגען דער אומנאָרמאַלישקייט פון אייגענטום... ווען איך שטעל מיר פאָר אַלס רעפּרעזענטאַנט פון דער געהייליגטער פּערזאָן פון קעניג אַ יודען, וועלכען איך דאַרף געהאָרכען, מוז איך מודה זיין, אַז איך פיהל זיך דאַמאָלס הכנעה־דיג און אין אַ דריקענדער שטימונג... איך טייל די דאָזיגע געפיהלען מיט דעם מאַן פון נידריגען פאָלק און איך שעהם זיך נישט מיט דער דאָזיגער געזעלשאַפט".

אַזוי האָט גערעדט דער יונגער ביסמאַרק, וועלכער האָט זיין לעבען לאַנג נישט געוואָלט געהאָרכען נישט קיין יוד און נישט קיין קריסט, אַלס רעפּרעזענטאַנט פון קעניג, וועלכער האָט צעריסען די אייגענע לעבענסקראַפט און געשוימט דעם כעס, וואָס ער אַלס רעפּרעזענטאַנט פון קעניג האָט געדאַרפט לכל הפחות איהם געהאָרכען.

אין דין 50־טען לעבענסיאָהר איז ביסמאַרק געווען אַ מאַכט אָהן אַ קאָנקורענץ. הגם כמעט אָהן אַ פּאַרטיי און דער־צו רעוואָלוציאָנער, איז געווען אַנערקענט, נישט דורך עהנליכע ועדאַנקען און נישט דורך מאַכט, פערדינאַנד לאַסאַל פון זיין גרויסען קאָנקורענט — דאָס איז געווען בלויז דער מאַגנעטיזם פון גענ̇יוס, וועלכער האָט צוזאַמענגעפיהרט ביסמאַרק׳ן מיט לאַסאַלען.

ביסמאַרק איז געבליבען פעסט אויפ׳ן באָרען, אַ פאָרקעמפער פון דין קלאַס, צוריקקומענדיג צו די יוגענד אַוואַנטורעס, צו די געשלאָסענע פאָרמען פון לעבען אין בעזיץ, פון וועלכע ער האָט געערשטאַמט דאָך ווי אַ שטאַטסמאַן, פולשטענדיג אָהן סענטימענטען, גרייט צו געהען מיט יעדען פאָלק און מיט יעדער מלוכה־פאָרם, ווען עס ברענגט איהם נוצען. דאָס האָט געקעמפט אַלס יוד און בירגער לאַסאַל. ביסמאַרק האָט גאָרנישט געאָפּפערט ווען ער האָט אָנגעהויבען, אָבער לאַסאַל האָט אַלעס געשטעלט אין סכנה. יענער האָט בעפעסטיגט זיין שטאַנד און שטעלונג דער האָט פערלוירען אין תפיסה זיין פרייהייט.

און דאָך זענען זיי ביידע געווען פון גלייכע אימפולסען. שטאָלץ, מוט און האַס האָבען געטריבען דעם יודישען סאָציאַליסט און דעם פּאָמערשען יונקער צום האַנדלען. און ביידע האָבען די זעלבע מאָטיווען אַרויסגעוויזען דעם ווילען צו מאַכט.

אָבער דורך זיין סטאַבילער באַזיס איז ביסמאַרק געווען צו דעם פערורטיילט: ער האָט געוועהלט זיין קעניג, יענער די מאַסע. ווען ביסמאַרק האָט געוואוינט אין פעסטען שלאָס, האָט ער דאָך כסדר געהערט די שריט פון דעם מאַן (דעם קעניג), בײַ וועלכען צו וואוינען עס איז געווען זיין גורל. לאַסאַל האָט קיינעמען נישט געהערט איבער זיך, אָבער זיין שלאָס איז געווען פול פון לופט און זיינע נערוון האָבען שטאַרקער געציטערט אין ברויזענדען ווינד פון דער צוקונפט, ווי אין די רייבונגען פון רעאַלע לעבען, וואָס האָבען רואינירט ביסמאַרקס נערוון.

וואָס עס האָט ביידע צוזאַמענגעפיהרט, איז געווען דער קאַמף געגען בירגערטום. ביסמאַרק האָט געוואָלט די מאַכט געגען דער קאָנסטיטוציע. לאַסאַל האָט געוואָלט מאָביליזירען די מאַסען. יענער האָט געהאַט וואַפען אין האַנד, מיט וועלכע ער האָט מענשען אויסגעריסטעט מיט ציואַנג, דער האָט געהאַט הונדערטער טויזענטער, וועלכע האָבען אומויסט פערלאַנגט וואַפען. ביידע מענער האָבען אין הויך געוואָלט די דיקטאַטור אונטער זייער לייטונג. ביידע האָבען געהאַסט דעם פריי־האַנדעל מיט סחורות און געהאַנקעט און זייער טרעגער — די ליבעראַלען.

ווען ביסמאַרק האָט אין יאָהר 1850 - 1860 זיך פערנומען מיט דער פאַלאַמענטאַרישער אַרבייט, וואָס האָט איהם אין יאָהר 1860 געפיהרט צו זיין דענקשריפט איבער דעם דייטשען פּאַרלאַמענט האָט לאַסאַל איינגעזעהען און דערזעלבער צייט, אַז מען קאָן מאַכען דייטשלאַנד אויך מיט די פירשטען. ביידע האָבען זיך געטראָפען אויף דעם פּראָבלעם וועגען עסטרייך אונגאַרן, וואו 26 מיליאָן נישט דייטשע איינוואוינער זענען געוואָרען געהאַלטען פאַר אַ שטערונג צו דער דייטשער איינהייט. יעדער פון זיך האָט געהאַט דעם זעלבען געדאַנק. לאַסאַל האָט דאָך נישט געהאַט קיין איינבליק אין ביסמאַרקס פּאָליטיק און ביסמאַרק האָט נישט געדאַרפט לייענען לאַסאַלס בראָשורען, כדי צו קומען צו אַזאַ איבערצייגונג.

גענוי ווי ביסמאַרק האָט לאַסאַל געוואָלט בעקעמפען באַפּאָלעאָנס דעספּאָטיע.

דאָס איינציגע וואָס האָט איהם איז דעם געדאַנק אונטערשיידט פון ביסמאַרק׳ן איז דער נאַציאָנאַלער פּאַטאָס, וועלכען עס דאַרף נאָר ער אַלס אַגיטאַטאָר און נישט דער דיפּלאָמאַט. אין טאָג ווען אַלע גלעקער האָבען אָנגעזאָגט די געבורט פון דייטשען רייך, איז אויך געווען לאַסאַל׳ס אמת׳ער יום־טוב. אַ יום־טוב ווען עס האָט זיך פערבונדען זיין גייסט מיט דער ווירקליכקייט.

ביסמאַרק האָט גערן פערזעהען דעם אָפּעקט פון דעם סטיל און געצוויגען קאָנסעקווענצען. ער האָט אויך געלייענט וואָס דער נייער פיהרער האָט געזאָגט אין די פאַר איהם טויט־פיינדליכע בעציהקס פערזאַמלונגען:

„ביסמאַרק איז בלי ספק דער פיינסטער קענער פון קאָנסטיטוציע וועזען. ער שטעהט פולשטענדיג אויפ׳ן באָרען פון מיין טעאָריע און ווייסט אויסגעצייכענט, אַז די קאָנסטיטוציע פון לאַנד בעשטעהט נישט אין בלאַט פּאַפּיר, נאָר אין די פּאַקטישע מאַכט־פערהעלטנישען. יאָ, ער איז געגאַנגען אַזוי ווייט, אַז ער האָט אויף אַ מאַסען־פערזאַמלונג געזאָגט: די פאָרטשריטליכע קאָקעטירען מיט די פירשטען אין פראַנקפורט, כדי ביסמאַרק׳ן נמאס צו מאַכען, און ווען מיר זאָלען האָבען געוויקסעלט געוועהר־שאָסען מיט הער פאָן ביסמאַרק, וועט די גערעכטיגקייט פאָדערען מודה צו זיין: ער איז אַ גאַנצער מאַן יענע זענען אַלטע ווייבער".

נאָך איירער ביסמאַרק האָט געלייענט די דאָזיגע ליבעס־ערקלערונג, האָט ער ערהאַלטען אַזאַ טעלעגראַם פון סאָלינגען, וואו מען האָט לאַסאַל׳ן פערבאָטען אַ פערזאַמלונג. „פאָרטשריטליכער בירגערמייסטער מיט 10 בעוואָפענטע זשאַנדאַרמען פון מיר איינגערופענע פערזאַמלונג אויפגעלעזט, אומזיסט פּראָטעסטירט, מיט מיר דאָס פאָלק — 5000 מאַן — אָבגעהאַלטען פון אַרויסטרעטונגען. איך בעט שטרענגסטע און שנעלסטע סאַטיספאַקציע. לאַסאַל"

דאָס איז געווען אין דער רייכסטאָג צייט, ווייל נראה האָט ביסמאַרק מיט עטליכע טעג צוריק אַלס טריק געגען דעם פּיטשען־טאָג, געפאָדערט דאָס אַלגעמיינע, גלייכע, געהיימע וואַהל־רעכט. ביסמאַרק האָט די אַנקלאַגע איבערגעגעבען אויפ׳ן אינסטאַנצען־וועג און לאַסאַל איז געקומען צו איהם אין פּאַלאַץ פון רייכס־קאַנצלער, כדי זיין דאַנק אויסצודריקען. דאַן אין ווינטער 1862—1863 האָט ער ביסמאַרק׳ן בעזוכט מעהרערע מאָל, מעהרערע יאָהרען שפּעטער ווען ביסמאַרק האָט געהאַט אינטערעס אָפּצושאַפען די בעדייטונג פון דעם דאָזיגען פּאָליטישען פערקעהר, האָט ער געזאָגט אין רייכסטאַג: „וואָס לאַסאַל איז געווען, איז געווען עפּעס, וואָס האָט מיך אַלס פּריוואַט־מענש אויסערגעוועהנ־ליך צוגעצויגען. ער איז געווען איינער פון די גייסטרייכסטע און ליבענסווירדיגסטע מענשען מיט וועלכע איך האָב אַמאָל פערקעהרט, אַ מאַן וואָס איז גייסטיג אין גרויסען סטיל אונזערע אונטער־האַלטונגען האָבען אָפּט געדויערט שעה׳ן־לאַנג, און איך האָב תמיד בעדויערט, ווען זיי האָבען זיך געענדיגט...

די געשפּרעכען, וואָס עס האָבען געפיהרט די ביידע שטאַרקסטע פּאָליטיקער פון יענער תקופה, האָבען געהאַט אַלס הינטערגרונד די פראַגע: צי מוז דייטשלאַנד ווערען דינאַסטיש, אָדער צי קאָן עס פּאָלקסטימליך געאייניגט ווערען? לאַסאַל האָט דאַמאָלס געהאַלטען פאַר נישט דער־גרייכבאַר אַ דייטשע רעפּובליק. ביסמאַרק אַ רייכעם פירשטען־בונד. ביי זיך בסוד האָבען זיי געהאַלטען אָט די ביידע לעזונגען נישט פאַר אידעאַל. אָט איז אַ פראַגמענט פון זייער אַ געשפּרעך לויט לאַסאַלס ערצעהלונג, געגעבען אויטענטיש:

ביסמאַרק: פאַר וואָס זענט איהר נישט מסכים מיט דער קאָנסערוואַטיווער פּאַרטיי, ווייל זי האָט דאָך ווייניג אויסזיכטען דורכצופיהרען איהרע קאַנדידאַטען? אונזערע אינטערעסען זענען דאָך געמיינשאַפטליך. איינע ... פון אייער שטאַנדפּונקט, מיר פון אונזער שטאַנדפּונקט געגען שטרעבען פון דער בורזשואַזיע צו רייסען צו זיך די הערשאַפט.

לאַסאַל: אין אויגענבליק, עקסצעלענץ קאָן עס אַזוי אויסזעהען, אָבער מיר וועלען געהען צוזאַמען בלויז אַ קורץ שטיקעל וועג כדי זיך דאַן עקשנותדיג צו בעקעמפען.

היינט און פאלג. טעג!
גרויסע עראטישע זיטען=דראמע
אונטער׳ן נאמען:
„מענער אין איהר רעבען"
אין די הויפט-ראלען:
Jean Crawford, Nils Asther, Robert Montgomery, Lewis Stone.

אנהויב אין געוו. טעג 4.30 נאכמיטאג.
שבת און זונטאג 12— א זייגער בייטאג
פערקלענערטע פרייזען פון די פלעצער.
הנחה-בילעטען גילטיג אהן בעגרענצונג.
דער זאל איז שטארק בעהייצט.

DOKTOR
H. WOŁKOWYSKI
צעגעלניאנא 4, טעל. 216-90
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און ווענערישע קראנקהייטען. מענער - שוועכע. אלע ארט, אנאליזען, עלעקטראטעראפיע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.
נעמט אן פון 8–2 און פון 5–9 אווענד.
בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען.

די וועבער

(פון אַ ציקל)

פון יוסף אקרוטני.

5

יונה שאמפאנער האט געמאכט א צווישענרוף:

— די פוירן זענען א באטעק פאר אונז!

מאלצניצקי ענדיקט:

— נישקאשע, דער ארבעטער און הארעפאשניק איז שוין אויספרוווט אויף אלע פייערן, אז זיי האבן זיך נישט אפגעשראקן פאר דער צארישער נאהייקע, וועלן זיי אודאי נישט מורא האבן פאר דער פאבריקאנטישער בייטש. איך וויל האפן אז די ארבעטס-געבער וועלן צו דער ריכטיקער צייט באמערק, זייער פעלן שריט און ווידערקערן די רו פאר די באלוטער הארעפאשניקעס, וועלכע פאדערן — ארבעט, אויף וואס זיי האבן פולע רעכט.

די פאבריקאנטן האבן זיך אן אויגנבליק געסודלט און איינער האט ענדלעך גערעדט א פאר ווערטער — צוריקגעהאלטן, מיט אנשטעל, אז דער ענין פון פאבריצירן אין הייניקע שווערע צייטן איז פאר זיי גאר איבעריק. נישט מער, מ׳קאן דאך נישט זיצן אינגאנצן ליידיק, טוט מען לשם טון.

— יא, געוויס, — האט דער פאבריקאנטישער האלז זיך נישט ווי-געטון, נישט געהיצט זיך — וויר בראוכן ניכט דען גאנצן טאראראם, מיט די קאפף-שמערצען, מיט די שטויערן. בלאס אוס געוואנהייט ארבייט מאן! די הערן ארבייטס-נעמער פערשטעהען גארניכט דען הויטיגען קריזיס. ווירקליך, עס איז אלגעמיין איינע גנאדע, אלס איין אינדוסטריעלער וואלטע זאגאר הויטע זיך איינשמוצען. יא, זאגע און שרייבע, עס לאנט ניכט, ווירר טוען דאס בלאז פיר דאס ארמע פאלק. וואלן זי, מיינע פריינדע, שליסן וויר גענצליך די געשעפטע, און גענוג.

און ער זעצט זיך פאוואליע אוועק.

שטעלט זיך אויף טעוול מאלעניצקי.

— אלזא, זאגט ער, די פאבריקאנטן טוען צדקה דערמיט, וואס זיי ארבעטן בכלל, אבער וואס זאגט איר צו אונזער פאדערונג צוגעבן באלוט די ארבעט, וואס געהערט איר, און איר שיקט זיי אין שטעטלעך און דערפער אריין?

— נו, נו! ארבייטען זי אוך אויף דיזע בעדינגונגען. די מאדערנע ווי־טשאפט ריכטעט זיך נאך דען פרינציפ פאן פרייע קאנקורענציאן! — כאפט זיך אויף אביסל צעקאכט דער פאבריקאנטישער ראש-המדברים מיט זיין יידיש-שפרעכן.

— ניין! איר וועט דאס נישט דערגרייכן! — שרייט די וועבערישע דעלעגאציע.

— ניין! ברומט עס מיט צארן.

די פאבריקאנטן קלויבן זיך אוועקצוגיין, דער פרעזעס פון דער דעמאקראטישער געזעלשאפט, וועלכער פירט די קאנפערענץ, אינטערוועניר̇ט גאך:

אפשר וועט איהר פארט קומען צו א פערשטענדיקונג?

די פאבריקאנטן שווייגן און טרייסלען אומפערשטענדלעך מיט די קעפ.

הויבט זיך אויף פון זיין זיץ דער פארשטייער פון סאציאליסטן און דערקלערט:

— מיר זענען געקומען רעדן מיט די פאבריקאנטן מענטשלעך, קולטורעל, אבער זייער ענטפער איז קאמיש, מקאן זאגן — לעכערלעך. זיי טוען גאר א טובה די ארבעטס-מענטשן, וואס זיי האלטן אויף זייערע אונטערנעמונגען. איר, פאבריקאנטן, מעגט די ארבעטער אויך „מאכן א מענטליך", למאי איר עסט, אלמאי איר לעבט בכלל, ווארום אויף אייערע פלייצעס האלט איר דאך אויס די ארימעלייט! אייער שאקלען מיטן קאפ פערשטייען מיר ווי אן אפזאג נאכצוקימען די פאדערונג פון געבן די פאראנענע ארבעט די ארבעטס-בארעכטיקטע. איר באנוצט זיך מיט לוין-דריקער, כדי צו שאפן נאך גרעסערע לוין-דריקער. איר ווארפט די הענטשקע די אין מאסן, וואס זענען פערביטערט. זיי וועלן געוויס אויפנעמען דעם קאמף. מיר, סאציאליסטן, האלטן פאר נייטיק אייך צו ווארענען, איר זאלט זיך רעכענען מיט דער דאזיקער מאסע. פאר׳ן אויסברוך פון צארן קאן קיינער נישט זיין פערענטוואָרטלעך, א חוץ איר. באלוט שווייגט נישט מעהר.

נאך איידער די קאנפערענץ האט זיך פארענדיקט, האט מען אויף באלוט שוין געוווסט, אז די פאבריקאנטן זענען הארט ווי קיזל-שטיין, האבן דערייבער אין דער מחנה זיך געוועקט די לאנגאניקע נישט-געשטילטע ווייטיקן. און ס׳האט געגומען יורן מיט רויער רציחה, פשוט צו גיין שלאגן, בלוט לאזן די חוצפה׳דיקע לייט. די פערזאמלונג, וועלכע איז נאך דעמזעלביקן טאג פארגעקומען, האט געצוימט דעם שוימיקן כעס.

צומארגנס זענען פיר פארשוין, וועבערס קלוגע און ענערגישע, ארויסגעפארן אין די שטעטלעך און דערפער, וואס ארבעטן פאר לאדזש. ווי די פארצייטישע מרגלים זענען זיי, די פיר יידן — דריי טוכענע שווארצע היטעלעך און בערדיקע פנים׳ער און איין בלאס „קאפעלושל" ארומגעקראכן אין בלאטיקע אומבאקאנטע מקומות, אויף ליימיקע שטעקעס, געקניפט א שטיקל טרוקן ברויט פון טאש ארויס און דערווישט אלע שפורן פון דער פארשוועררונג קעגן באלוט. זיי האבן אויך אויסגעשפירט ווער עס זענען די ליווערא̇נטן, ווען מ׳פירט אין די דערפער אריין די קעטעס פון לאדזש און ווען די סחורה ווערט א פארטיקע געליווערט קיין לאדזש.

דער באריכט פון די פיר איז געווען באפרידיקנדיק; די אקציע, וואס איז פון די וועבערס באשלאסן געווארן, האט מען באלד ארגאניזירט.

הונדערט וועבער: יידן קאפאטניקעס, בערד און שטיוול — קאפעלושלעך איינצלנע — זענען געשטעלט געווארן אין דער ערשטער שלאכט.

באוואפנט מיט גרויסע שניידערשע שערן, שפיציקע מעסערס, רימערישע קאנטיקע אלן אין די טאשן און גראבע שטעקנס אין די הענט — אפשר וועט מע דאס אויך ברויכן! — האבן די 100 יידן, די שטילע, די רויקע, וואס ווייסן נישט מער ווי פון די שמאלע געסלעך און מיט „ווילקע" ענדיקט זיך די וועלט זייערע, — אין א דאנערשטיק נאכמיטיק (אינדרויס האט שוין געטונקלט, ס׳האט געשמעקט מיט שניי) געלאזט זיך צוואָרפענערהייט, ווי אין א שפאציר, אויף די טראטוארן צופוס אויפן קאנסטאנטינער שאסיי אפצוווארטן די באנערטע וועגענער מיט פארטיקע סחורה, וואס ווערט געליווערט קיין לאדזש.

ארויס-שטאט האט די מחנה ענגער זיך צונויפגענומען געוואָרט ווילן געשמידט מיט פעסטקייט אויף איין ארט און געשטארקט זיך איינאנדער.

— צעשניידן!

— צעטרייבן!

— אויסטונקען אין בלאטע!

— צוימן אין אפרעטור אריין!

— שמאטעס פאר דער רייסעריי זאלן זיי ווייב —

אין לאדזש האט מע גערעדט וועגן א שטרייק פון די באלוטער וועבער. סאציאליסטן האבן געשאפן א שטרייק-פאנד.

(ס ו ף).

די יודען אין דייטשלאנד

(איינדריסקען פון א רייזע)

פון דר. אברהם לעקיך.

מאדנע געפיהלען לעבט איבער דער יוד, וואס כאפט זיך איצט אריין אויף עטליכע טעג קיין דייטשלאנד. מען געהט אין גאס און מען גלויבט נישט די אייגענע אויגען. מען טרויט נישט זיך אליין. איז דאס דאס זעלבע דייטשלאנד, איז דאס דאס זעלבע בערלין, וואו דו ביזט צעהנדליגער מאל אין דיין לעבען געקומען מיט'ן בעוואוסטזיין פון א פרייען מענש אין א פרייער מדינה, וואו דער שוצמאן אין גאס איז געווען העפליך ביז גאר און יעדער אנטקעגנקומענדיגער, איז געווען גרייט דיך צו בעדינען און דיך אויפצונעהמען ווי א גוטען גאסט.

אין דאס, דאס זעלבע בערלין?

דו געהסט אין גאס, אויגען קוקען אויף דיר מיט געהיימנישפולע בליקען, דו געהסט און דו שטעלסט אונזיכער דיין טראט, ווי ס'איז אמאל געגאנגען אין שרעק דער יודישער סוחר איבער די גאסען פון פעטערבורג, ווען א ליאדע מינוט האט זיך געקענט צושטעלען צו איהם עפעס א סטראזשניק, אדער א זשאנדארם און איהם שלעפען אין „אוטשאסטאק", ווייל זיינע פאפירען זענען איהם געווען פערדעכטיג און ער האט נישט געגלויבט אין זיין „פראוואושיטעלסטווא".

עס איז שרעקליך פאר א יוד, וואס איז געוואוינט געווען אפט צו קומען קיין בערלין — היינט ווידער איינצופאלען אין דאזיגען זודיגען קעסעל, וואו די היטלער־לייט, בערוישט פון נצחון, האבען פערוואנדעלט די גאס אין זייער היים און יעדער דורכגעהער ווערט געשמיסען פון זייערע בייזע בליקען ווי מיט בייטשען, אויב ער טראגט נאר אויף זיין פנים דעם סימן פון א יוד.

דאס דייטשלאנד פון געטע, בעטהאווען, ניר־לער, ראטענאו און איינשטיין האט טיף אראפגעבויגט דעם קאפ פאר היטלערן און זיין מחנה און געהיימליך און טרויעריג צו טראכטען, ווי א גרויס קולטור־פאלק איז בעהערשט פון א מחנה הפקר־יונגען, וואס שטעלען די רוהע קראפט פאר מאראל און קולטור.

מען מוז אבער פעסטשטעלען, אז אין פער־גלייך מיט דער שטימונג אין גאס אין די ערשטע טעג פון היטלערס נצחון, הויבט איצט אן צו ווערען רוהיגער, דאס לעבען ווערט נארמאל. אמת, ווען מען געהט דורך אין צענטער שטאט אויפ'ן קורפירסטענדאם למשל, קען מען נאך הייבט אויך זעהן, ווי עס שטעהען א דריי, פיר האקענקרייצלער ביי דער טיר פון גרויסען יודישען וואנהויז „קאדעוועע" מיט א טראנספארענט: „טיק אונטער־נעהמער רוישע פעסט", אדער „דייטשען קויפט נישט ביי יודען" און ארום די פאר היטלעריסטען מיט'ן טראנספאראנט קלייבט זיך צונויף א המון מענשען, וואס וואקסט מסדר. די לאגע קען ווערען געפעהרליך, נאר אט זעהט מען ווי עס קומט די „איבערפאל־קאמאנדע", און דו ביסט זיכער, אז זי וועט מאכען א סוף צום עקעלהאפ־טען שפיל. אבער עס הויבט זיך נישט אן. די „איבערפאל־קאמאנדע" שטעלט פעסט, אז דא איז רו־היג, פרידליך, אז דא טוט מען קיינעם קיין בייז און זי פאהרט אוועק ווייטער, בעת, ווען אינגעוועג־דיגער דעמאנסטרירטער יודישער דירעקטאר, קוקט אויס אויף פדיון און עס האקט ביי איהם א צאהן אין א צאהן, עס זאל זיך בלויז ענ־דיגען מיט'ן בלויזען טראנספארענט... יא, אזוינע זעהט מען אין בערלין אויף טריט און שריט.

אט שטעהט א מחנה היטלעריסטען ביים אמע־ריקאנער געשעפט פון איינהייטליכע פרייזען, „וואל־ווארטס" און בעגעגענט יעדען אויסגעהעדען קונה מיט א „פוי" קויפט נישט ביים אמעריקאנער יודען" א. ד. גל. עס איז נאך א פראגע, צי דאס געשעפט געהערט טאקע צו יודען, אבער דערווייל ברענגען די היטלעריסטען שאדען.

עס איז אמת, אז די גרויסע וואארען־הייזער ווי טיץ, ווערטהיים און אנד. האבען איצט מנוחה און מען טשעפעט זיי דערווייל מעהר נישט. אבער דאס איז צו פערדאנקען די ענערגישע שטעלונג פון טיצ'ן און ווערטהיימען זעלבסט, וואס האבען טעלעפאניש מיטגעטיילט דעם אינערן־מיניסטער־יום, אז אויב די היטלעריסטען וועלען נישט אפ־שטעלען די ווילדע העצע ארום זייערע וואארען־הייזער, וועלען זיי די געשעפטען פערמאכען און טויזענדער אנגעשטעלטע וועלען בלייבען אויפ'ן גאס. דער אינערן־מיניסטער האט זיך א פנים דערשראקען פאר דער דראהונג און חברה האט בעקומען א בעפעהל מעהר נישט טשעפען די וואארענהייזער.

עס קומען אויך נאך ווייטער פאר ארעסטען פון יודישע כלל־טוער, דאקטוירים, אדוואקאטען און געלעהרטע, וואס ווערען בעאומרוהיגט פון זייער שלאף פארטאגס און ווערען געשלעפט אין די פא־ליצייזירקלען, וואו מען פערשווארצט זיי די יאה־רען. אבער פארט מוז מען מודה זיין, אז עס ווערט ביסלעכווייז שטילער, כאטש דער עקאנאמישער באי־קאט געגען יודען ווערט ווייטער געפיהרט אויף א מעהר רוהיגען, אבער סיסטעמאטישען אופן.

מען מוז אבער גלויבען, אז די רעגירונג וועט סוף־כל־סוף מוזען האמעווען די ווילדע העצע, וואס רואינירט דייטשלאנד ווירטשאפטליך.

די פאלגען פון דער ווילדער אנטיסעמיטישער באיקאט־העצע האבען זיך היי־יאהר שטארק גע־לאזט פיהלען אויף דער לייפציגער מעסע, וואו עס זענען געקומען פיל וועניגער סוחרים, ווי אין אנ־דערע יאהרען און עס זענען אויסגעשטעלט געווא־רען א סך וועניגער עקספאנאטען, ווייל די אויס־לענדישע יודען האבען זיך אפגעהאלטען צו קו־מען צו דער מעסע.

דערווייל הערשט ביי די דייטשע יודען זעהר א געדריקטע שטימונג. עס איז אמת, אז ווער עס קען, אנטלויפט איצט פון דייטשלאנד, דאס שוי־דערליכע בילד, ווי אזוי מען האט ארויסגעטריבען דעם גרויסען יודישען געלעהרטען פראפעסאר זאנ־דעק פון שפיטאל, ווירקט אויף די געמיטער פון די דייטשע יודען ווי אן אפשרעקענדיג געשפענסט, ווי א בייזע ווארנונג. דאס דאזיגע געשפענסט פיהלט מען אויף טריט און שריט און עס איז ווייט מעגליך אויפ'ן האריץ, ווען מען שפאצירט איבער די גאסען פון בערלין און מען דערקאנט זיי נישט. די זעלבע הייזער, די זעלבע שיינע בנינים, אפשר אויך די זעלבע מענשען נאר דער האקענקרייץ יאגט אן א מורא.

דערווייל אבער איז דעם דייטשען יודען שלעכט. ער האט זיך נישט פאר וועמען צו בע־קלאגען, ביי וועמען צו פאדערן רעכט. אויב דער פוילישער יוד קען למשל געהן אין פוילישען קאנ־סולאט און פראטעסטירען געגען די עוולות, וואס מ'איז געגען איהם בעגאנגען, איז דער דייטשער יוד הילפלאז און ווי אמאל אין צארישען רוס־לאנד קרעכצען איצט די דייטשע יודען און רו־פען: „מאין יבוא עזרי?"

בריף פון ארץ־ישראל

רעגירונגס קאמיסיעס פאר עקאנאמישע ענינים. — חיפה'ס צוקונפט. — ארום דער פראגע פון עבר־הירדן

(פון אונזער קארעספאנדענט)

אויפ'ן פערלאנג פון נציב העליון זענען גע־גרינדעט געווארען קאמיסיעס פון יודען און אראבער ביי די פערשידענע רעגירונגס — דעפארטא־מענטען, כדי צו בעהאנדלען פערשידענע עקאנא־מישע פראגען פון לאנד.

מיט דער גרינדונג פון די דאזיגע קאמיסיעס איז מען געווען בדעה: 1) זיך צו בעראטען מיט דער געזעלשאפטליכער מיינונג; 2) צו געווינען די געזעלשאפט פאר דער פראקטישער שטאטליכער ארבייט. אבער טראץ דער גוטער כונה פון'ם נציב האבען זיך די קאמיסיעס נישט שטענדיג איינגע־געבען. די אראבישע פאליטישע פיהרער האבען זיך באלד ארומגעקוקט און מורא געהאט, מען זאל נישט חלילה מיינען, אז עס איז מעגליך א בשותפות'־דיגע ארבייט צווישען אראבער און יודען — און דערפאר האבען זיי דימיסיאנירט פון געוויסע קא־מיסיעס. מיט א לייכט הארץ האבען זיי פערציכטעט אויפ'ן נוצען, וואס זייער בעטייליגונג וואלט גע־קאנט ברענגען דער אראבישער געזעלשאפט, כדי זייער הער־פאליטיק זאל ווייטער האבען פון וואנען צו שעפען איהר חיונה.

פערהאן אבער א וויכטיגע קאמיסיע, פאר האנ־דעל און אינדוסטריע, וואו עס זיצען צוזאמען מיט יודען אויך אראבער — פערשטעהט זיך, נישט פאלי־טיקער, נאר טאקע סוחרים און אינדוסטריעלער וואס די בעהאנדעלטע פראגען זענען נוגע אויך זיי גופא. האט מען טאקע אוועקגעלעגט די פאליטיק אין דער זייט, און די אראבישע מיטגלידער זענען געבליבען אויף זייער פלאץ. די קאמיסיע פאר האנדעל און אינדוסטריע האט פארגעזעצט איהר ארבייט, פאר וועלכער דער נציב האט איהר אויף א ספעציעלער פערזאמלונג אויסגעדריקט זיין אנערקענונג און צופרידענהייט.

די רעגירונג ווי אויך די דערמאנטע קאמיסיע קאנען זיין צופרידען מיט זייער ארבייט — אבער נאר א דאנק דער יודישער ארבייטס־ענערגיע און די גרויסע געלד־מיטלען, וואס די יודען ברענגען אריין אין לאנד, איז דערמעגליכט געווארען דער איצטיגער אויפשטייג. ווי מ'גיט איבער פון א גוט אינפארמירטער קוועלע, זענען אין יאהר 1932 אינ־וועסטירט געווארען אין ארץ־ישראל בערך 5 מיל־יאן פונט פון פריוואטען און נאציאנאלען קאפיטאל. פערשטעהט זיך, אז אויפ'ן דאזיגען יסוד קאן די רעגירונגס־אבטיילונג פאר האנדעל און אינדוסטריע צופרידען זיין מיט דער ארבייט.

די יודישע אינדוסטריע איז געוואקסען, און עס שאפען זיך אויך היינט נייע אונטערנעהמונגען. עס זענען בעשעפטיגט אין דער יודישער אינדוסטריע ביי 12 טויזענד ארבייטער. ליידער בעגעגענען מיר אויך דא די גוט בעקאנטע ערשיינונג: דער פריוואַ־טער קאפיטאל איז נישט פיאנעריש, נאר ער געהט די שוין פריהער אויסגעטראטענע וועגען.

* * *

שוין פון לאנג האבען גרויסע עקאנאמיקער און פאליטיקער פאראויס געזעהען א זעהר גינסטי־גע עקאנאמישע ענטוויקלונג פון חיפה. די נביאות ווערט איצט מקויים. אין חיפה ווערט געבויט א פארט, וואס האט נישט זיין גלייכען אין אריענט. די גרויסע באפט־געזעלשאפטען בויען אין חיפה זייערע צענטערס, וואוהין עס וועט פליסען די נאפט פון מעסאפאטאמיע. דאך איז די יודישע עליה, און בעזונדערס די קאפיטאליסטישע, פער־העלטניס־מעסיג נישט קיין גרויסע. אין 1925 האט חיפה געהאט א בעפעלקערונג פון 25 טויזענד איינוואוינער, בתוכם 25 פראצענט יודען; היינט איז די בעפעלקערונג דאפעלט אזוי גרויס און דערגרייכט 50 טויזענד נפשות, אבער בתוכם נאר 32 פראצענט יודען. די יודישע עליה קיין חיפה האט זיך נישט אזוי פערשטארקט, ווי מען וואלט געקאנט האפען.

די חלוצישע ראל פאר דער ענטוויקלונג פון דער צוקונפטיגער האנדעלס־שטאט האט ווידער א־מאל דורכגעפיהרט דער נאציאנאלער קאפיטאל, וואס שלאגט דורך אויך דא דעם וועג פאר דער פריוואַ־טער איניציאטיווע. א דאנק דעם קרן קימת הא־בען מיר אין אונזער בארען די חיפה־בוכטע, ארום וועלכער עס קאנצענטרירען זיך שוין איצט גרויסע אונטערנעהמונגען, למשל, די נאפט־געזעלשאפטען, וואס בויען דא זייערע מאגאזינען און ראפינעריען, דער שאסיי, וואס די רעגירונג האט געבויט פון חיפה קיין עכו, געהט דורך דער גאנצער לענג פון קרן קימת בארען, וואס ציהט זיך עטליכע קי־לאמעטער. דער קרן קימת האט אויף זיין בארען דורכגעפיהרט דרענאזש־ארבייטען און אויסגעצאר־קענט די זומפען, אזוי אז דער בארען איז צוגעגרייט געווארען פאר קאלאניזאציע. עס איז שוין אויפגע־בויט געווארען אן ארבייטער וואוין־קווארטאל מיט 200 גוט־איינגעארדנטע הייזער, און נאך 200 וועלען זיך בויען אין דער נאהענטער צוקונפט.

* * *

אז די פאליטיק מוז זיך בויגען פאר ממשות'־דיגע אינטערעסען — בעווייזט דער איצט אקטועל געווארענער ענין פון עבר־הירדן.

וויכטיג איז זיך אפצושטעלען אויף דער סיבה, וואס האט געבראכט, פריהער די שייך'ן און איצט דעם עמיר אליין, אנבאטען יודען זייער בארען.

די סיבה איז, וואס עבר־הירדן שטעהט כמעט פאר א פולשטענדיגער רואין. עס הונגער'ן די שייך'ן, עס הונגער'ן די פאלאחן, עס הונגער'ן די בעדוי־אינער, די שטאט האט נישט די נויטיגע בעדערפ־נישען. אין דער זעלבער צייט זעהען די שייך'ן, עס זעהט אויך דער עמיר, אז דאס שכנות'דיגע ארץ ישראל בליהט, עס וואקסט די בעפעלקערונג, עס מעהרען זיך די עקאנאמישע און קולטורעלע ווער־טען, און בעת אין עבר הירדן האט דער איינוואוי־נער נישט קיין ברויט, לעבט דער אראבער אין ארץ־ישראל אין רוחה און רחבות. דערפאר האבען די זיך געשטעלט די פראגע „מה נשתנה" — פאר וואס איז ארץ־ישראל אנדער'ש ווי עבר־הירדן?

נאך מעהר: אין ארץ־ישראל איז אויך פער־האן אנ'אונטערשיד. פערהאן רייכע און ארימע. אבער עס ווייזט זיך ארויס, אז דארט וואו יודען הא־בען זיך קאלאניזירט, לעבט עס אויך ביי די אראבער גוט, אבער דארט וואו עס איז נישטא קיין יודען, איז די גאנצע סביבה ארים. די פאר־שטעהער פון עבר־הירדן זענען טאקע געקומען צו דער איבערצייגונג, אז די צוקונפט פון זייער לאנד פאדערט צו עפענען זיינע טויערען פאר יודען.

איש ירושלים.

ר. איזראעל

משפחות אין פלאמען

סענסאציאנעלער ראמאן פון יודישען פאמיליען־לעבען

(129

— פערשטעהט זיך, אז מיר זענען שטארק פעראינטערעסירט אין דעם, אדרבא, דערצעהלט אונז, וואס האט אייך געבראכט דערצו, אז איהר זאלט זיך אזוי שטארק פערנעהמען מיט אונזערע פערזאנען.

דער פערוואונדעטער איז שוין אינגאנצען גע־קומען צו זיך, זעהט אויס, אז די גאנצע פאסירונג האט ער געהאלטען נאר פארא פעראיבערגעהענ־דען אינצידענט, ער האט זיך נישט פיל געמאכט דערפון, אזוי ווי איינער וואס וואלט געהאלטען, אז אזעלכע קענען און דארפען אפט פאסירען. ער האט שוין אפילו אויפגעהויבען עפעס דעם קאפ, הגם ער האט נאך געפיהלט א שטארקען ווערטאג.

— נו, גוט איך וועל אייך דערצעהלען, אר־בער נישט אלץ, איך האב געוויסע פערפליכטונגען געגען א פערזאן, וועמענס נאמען איך וועל נישט קענען אויסגעבען.

— איך שטויס מיך אן ווער דאס איז... האט מרים געזאגט.

— ניין, איהר קענט אפילו נישט טראכטען, ווער דאס איז, ווייל ווי איך ווייס, קענט איהר די דאזיגע פערזאן נישט. קיינער קען זי נישט, איך אליין קען זי נאר פון דעם, וואס איך האב מיט איהר עטליכע מאל גערעדט און בעקומען פון איהר אויפטראגען, וואס איך האב צו טון.

— ווער איז דאס? האט דויד בייגיריג געפרעגט.

— דאס איז א פערזאן נישט פון מיין ספערען און אפילו נישט פון אייערע. דאס איז א גרויסע דאמע, נישט פון דאנען, פון אויסלאנד, זעהט אויס פון זעהר ווייט.

— אבער גוט, וואס האט די געהיימנישפולע דאמע צו טון מיט אייער אהערקומען.

— אט דאס וויל איך אייך טאקע דערצעהלען, דאס איז דאך די גאנצע געשיכטע.

— אלזא, האט דער פערוואונדעטער אנגע־הויבען צו דערצעהלען, איך א שיינעם טאג איז צו מיר און צו מיינס א חבר בעקומען אט די דא־זיגע שיינע און עלעגאנטע דאמע, וועגען וועל־כער איך האב אייך דערצעהלט, און אונז פאר־געלעגט א קליין געשעפט, ביי וועלכען מיר קענען גוט פערדינען, איצט מוזט איהר זיך פארשטעלען, אז איך געהער צו די מענשען, וועלכער נעהמט שטענדיג אן א לייכט פערדינסט און בין געוואוינט, אז ס'זאלען צו מיר קומען מענשען פון דער גע־זעלשאפט און זיך וועלען אויסהעלפען מיט מיר, ביי וועלכען ס'איז ענין.

דויד מיט מרימ'ען האבען זיך איבערגעקוקט, זיי האבען פערשטאנען צו וואס פארא קאטעגאריע מענשען דער פערוואונדעטער קען געהערען, זיי האבען אבער גארנישט גערעדט, וואַרטענדיג אויף דער פארטזעצונג פון זיין דערצעהלונג.

דער פערוואונדעטער האט ווייטער דערצעהלט מיט שפאנונג, אזוי ווי ער וואלט אימיצען אויס־געזאגט עפעס א סענסאציאנעלען סוד.

— איך זאג דאך אייך, אז איך בין געוואוינט דערצו, אז מען זאל קומען צו מיר און מיר איבערגעבען פערשידענע נישט־כשר'ע שליחות'ן, ביי וועלכע איך קען עפעס פערדינען, זאבער אזא געשעפט, ווי אט די דאמע האט מיר און מיינעם א חבר פארגעלעגט, האב איך נאך אין מיין גאנ־צער פראקטיק נישט געהאט, די גאנצע ארבייט, וואס זי האט אונז איבערגעגעבען איז בעשטא־נען דערין, וואס מיר האבען געדארפט נאכקוקען יעדען שריט...

— פון וועמען, האט דויד שבעל געפרעגט.

— שטעלט זיך פאר, אז פון אייך און פון דעם פרייליין, וואס דא שטעהט.

דערביי האט דער פערוואונדעטער געמאכט א געהיימנישפולע מינע, זאגענדיג דאס ווארט פריי־ליין און קוקענדיג אויף מרים'ס לייב.

מרים האט זיך שטארק פערשעהמט, אבער דאס געפיהל איז גלייך דערשטיקט געווארען דורך דעם געפיהל פון נייגיריגקייט.

— יא, נישט מעהר צו טון ווי אייך נאכ־צוקוקען, יעדען שריט און זיך בעמיהען, אז אייך זאל גארנישט קענען געשעהען, ווייל ווי די דאמע האט מיר און מיין חבר געזאגט, קענט איהר ביידע אויסגעשטעלט אויף א גרויסע געפאהר, פון וואנען און פון וועמען? האב איך אליין נישט געוואוסט. און שטעלט זיך פאר, אז פאר דער דא־זיגע נישטיגע ארבייט אהן שום ריזיקא האבען מיר בעקומען אזויפיל געלד, ווען וועלכען מיר האבען קיינמאל נישט געחלומ'ט אפילו.

דויד מיט מרימ'ען זענען געווען באמת איבער־ראשט. זיי האבען גארנישט פערשטאנען, וואס ס'־קומט פאר, ווער האט דאס אזא אינטערעס זיך בעקי־מערן פאר זיי ביידע און צוליב וואס טוט דאס די דאזיגע דאמע, וועגען וועלכען דער אונבע־קאנטער האט דערצעהלט.

— איך האב אבער געהאט א ביטער'ן טעות, האט דער פערוואונדעטער טיף אפגעזיפצט, איך האב גארנישט פארגעזעהען מיט וואס פאר א גרויסע ריזיקא, מכלומרשט דאס לייכטע געשעפט איז גע־ווען פערבונדען. איך האב זיך באלד דער'זען איבער־צייגט. איינמאל, זענען מיר — איך און מיין חבר — געשטאנען אויף דער וואך פאר דעם הויז, וואו ס'וואוינט דאס פרייליין אין דער שטאט און מיר האבען געהיטען, ווען מיר האבען מיר אליין נישט געוואוסט. מיר האבען דאך געמוזט היטען, מיר האבען דאך דערפאר בעקומען גוט בעצאהלט און מיר האבען געוואלט געוויסענהאפט אויספיהרען אונ־זער ארבייט. אינדרויסען איז געווען קאלט, מיר זענען שיער נישט געפרויר'ן געווארען. מיר הא־בען אבער די וואך נישט איבערגעלאזען, מיר האבען ווייטער געהיטען. פלוצלונג האבען מיר בע־מערקט, ווי עפעס א פענטאק, ענטשולדיגט מיר פארן אויסדרוק, שלייכט זיך עפעס אריין אין דעם הויז, וואו איהר האט געוואוינט. אונז איז די מעשה באלד פארגעקומען פערדעכטיג און מיין חבר איז נאכגעגאנגען דעם פענטאק און געוואלט זעהען, וואוהין ער געהט און באלד האט ער זיך איבער־צייגט, אז ער קלאפט אן אין אייער טיר. ער איז צוריקגעקומען און דאס מיר געזאגט, מיר האבען נאך געווארט עטליכע מינוטען און דאן האט מיין חבר בעשלאסען, אז ער וועט מעהר נישט ווארטען און וועט אריינגעהען זעהען, וואס דארט טוט זיך, ער איז געגאנגען, וואס דארט איז ביי אייך פארגעקומען, ווייסט איהר בעסער פון מיר, ווייל, איך בין געשטאנען אויפ'ן גאס און אונ־געדולד געווארט אויפ'ן צוריקקומען פון מיין חבר. און ווען איך האב געזעהען, אז ער קומט אזוי שנעל נישט צוריק, האב איך זיך דערמאלט, ווי איהר געדענקט אריינגעריסען זיך אין אייער וואוי־נונג.

— לידער, אבסאל צו שפעט, האט מרים געזאגט.

— יא, צו שפעט, איך האב שוין מיין חבר געטראפען א טויטען, א טייער'ער חבר געווען, בבאמנות, נאך אזא איינער איז נישט פארהאן.

(פארטזעצונג קומט).

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזשער רעבעז

נייער פאלקסבלאט

זונטאג 26 כה אדר תרצ"ג

מערץ

זון-אויפגאנג 5.30
זון-אונטערגאנג 5.56

פון דער קהלה

ווי מיר האבען שוין די פערגאנגענע וואך מיטגעטיילט, ווערט היינט פערענדיגט אין דער קהלה די מאסען-רעגיסטראציע צו דער הײ יאהריגער פסח-אקציע. כמעט אלע בתי תפלות און פער-איינען האבען שוין אפגענומען דעם נויטיגען רע-גיסטראציע-מאטעריאל און זייט א וואך מאכען זײ פערטיג די רשימות. א גרויסער טייל פון זיי האט שוין אפילו צוריקגעשיקט די רשימות אין דער קהלה.

אין צוזאמענהאנג מיט דעם ווערט אויפמערק-זאם געמאכט, אז היינט דארף אבגעגעבען ווערען דאס גאנצע רעגיסטראציע-מאטעריאל אין דער קהלה. די יעניגע, וועלכע האבען דאס מאטעריאל צוליב פערשידענע סיבות נישט בעקומען פון דער קהלה, דארפען זיך מעלדען וועגען דעם אין די פריהמאר-גען-שעהן. די קהלה וועט היינט טעטיג זיין צוליב דעם א גאנצען טאג ביז 8 אווענד, מיטן אויס-נאהם פון די שעהן פון 3 ביז 5 נאכמ.

דערשאסען א גנב

בעת ער האט מיט נאך צווי „בעאר-בייט" א געשעפט

(2) עהערגעכטען ביידערנאכט האט א פאלי-ציי-פאטראל אנגעטראפען אויף 3 גנבים-איינברע-כער, וועלכע האבען זיך געפרובט אויסצולײדיגען דאס געשעפט פון משה לענטשנער (לאגעווניצקא 70).

מען האט זיך גענומען יאגען די חברה און בעת מעשה איז דערשאסען געווארען אויף טויט איינער פון דעם „דרילינג", דער 52-יאהריגער יוזעף וואיטשאק-יאיטשיאק (וולאטשטשיאנסקי 83), וועלכער האט שוין געהאט א סך פראצעסען פאר גנבות, און איז לעצטענס אפגעזעסען אנ'אורטייל — 5 יאהר תפיסה.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: מ. קאצפער-קעוויטש (זגערזשער 54), י. סיטקיעוויטש, (קאפער-ניקא 26), י. זונדעלעוויטש (פיעטריקאווער 25), וו. סאקאלעוויטש און שאט (פשעיאזד 19), מ. לי-פיעק (פיעטריקאווער 193), ריכטער און לאבאדא (11 ליסטאפאדא 86).

די סיטואציע אין טעקסטיל-שטרייק

די פערא־יינען גרייטען זיך צו פערברייטערען די אקציע

(2) די שטרייק-סיטואציע איז לעת עתה נישט געענדערט.

מצד די פאבריקאנטען זענען דערוויל נישט געמאכט געווארען קיין פרובען צו ליקווידירען דעם שטרייק.

אזוי ווי די פאבריקאנטען האבען נישט בדעה צו גיין אויף ווייטערדיגע הנחות, האט אויך דער ארבייטס - אינספעקטאר דערוויל רעזיגנירט פון צונויפרופען א נייע געמיינזאמע קאנפערענץ.

די שטימונג ביי די שטרייקענדע איז א מוב-טערע און א פעסטע, און עס זענען נישט געמאכט געווארען קיין נייע פרובען צו ברעכען דעם שטרייק.

אויף די בעכטיגע און עהערנעכטיגע בערא-טונגען אין די פראפעסיאנעלע פעראייבען איז בע-שלאסען געווארען צו מאכען די נויטיגע הכנות אויף אדורכצופיהרען דעם גענעראל-שטרייק אין לאדז און אויף דער פראווינץ. וועגען דעם טער-מין איז נישט גערעדט געווארען.

אין רעזולטאט פון מייבונגס-אויסטוישען איז באר בעשלאסען געווארען, אז אויב אין די נאהענט-סטע טעג וועט נישט פארקומען קיין שום ענדערונג אין דער שטעלונג פון די פאבריקאנטען בנוגע ליק-ווידירען דעם שטרייק, און איינגיין אויף ווייטער-דיגע הנחות — וועט דער שטרייק, וואהרשיינליך, פראקלאמירט ווערען אויפ'ן קומענדיגען מיטוואך אדער דאנערשטאג.

* * *

(2) נעכטען האבען אין דער שטאט קורסירט קלאנגען, אז דער קרייז-ארבייטס - אינספעקטאר, ה' וואיטקיעוויטש, האט אויף מאנטאג צונויפגע-רופען א קאנפערענץ פון ביידע צדדים.

ווי מיר דערוויסען זיך — ווייסט דער ארבייטס איינספעקטאר דערפון גארנישט צו זאגען: נישט ער האט בעקומען אינסטרוקציעס וועגען דעם פון מי-ניסטעריום פאר געזעלשאפטליכער שוץ, און נישט די פאבריקאנטען האבען זיך צו איהם וועגען דעם געווענדט.

בראנפען אנשטאט ברויט...

(א) אויף דעם לעצטהאנד-פלאץ און אויפ'ן רויטען מארק ביי זשגאיער גאס זענען געטען אבסערווירט געווארען עטליכע פאלען, ווען אר-בייטער האבען פערקויפט זייערע שפיזן-טאלאנען וואס זיי האבען בעקומען פונ'ם קאמיטעט צו העל-פען די שטרייקענדע — און פאר'ן „אפגעלייזטען" געלד זיך געקויפט בראנפען...

אין עטליכע פאלען האבען די שטרייקענדע ארבייטער אליין געלערנט שכל און בלק מיט זייערע אומפעראנטווארטליכע חברים.

* * *

(א) אין משך פון 3 טעג, האט דער בירגער-קאמיטעט פונאנדערגעטיילט 42 טויזענד טאלאנען אויף שפייז און דעם ווערט פון 135 טויזענד זל. דער קאמיטעט האט באה צו זיין דיספאזיציע 130 טויזענד זל. און ער האט ארויסגעגעבען נאך אנ'אויפרוף צו דער געזעלשאפט.

פאטאלע פאלגען פון טעקסטיל-שטרייק

אויף דער קאמגארן-אינדוסטריע

(אג) צוליב דעם וואס דער טעקסטיל-שטרייק פערשלעפט זיך, האט זיך די לאגע אויף דעם מארק פון קאמגארן-גארן לעצטענס שטארק פערער-גערט. בעזונדערס שטארק האט דאס געטראפען די מיטעלע און קליינע אינדוסטריע צוליב פאלגענדע סבות:

רעכענדיג אויף א שטארקע נאכפראגע אויף קאמגארן אין דער איצטיגער צייט ווען דער זומער-סעזאן דארף זיין אין פולען ברען האבען די מיטעלע און קליינע אינדוסטריעלער אויסגעשטעלט זעהר א סך קורץ-טערמיניגע וועקסעל-פערפליכטונ-גען, וועלכע ווערען פעליג אין דעם חודש. צוליב דעם אבער וואס ביזאיצט ווערען נישט געמאכט קיין שום אומזאצען קענען זיי נישט בעקומען קיין מזומן, בכדי צו דעקען זייערע פערפליכטונגען און דאס וועט ברענגען זעהר אונאנגענעהמע קאנסעק-ווענצען און וועט פאטאל ווירקען אויף די האנ-דעלס בעציהונגען אין דער דאזיגער בראנזשע אויף דער נאהנטסטער צוקונפט.

פון האנדעלס-געריכט

רעגולאציע-אפמאך פון פירמע „ל. מארדיאנער" — בעשטעטיגט. — בריה פון „ברידער בוסקאוואדא" אפגעווארפען פון געריכט

אויף דער נעכטיגער זיצונג, האט דאס האנ-דעלס-געריכט בעשטעטיגט דעם רעגולאציע-אפמאך פון דער פירמע „ל. מארדיאנער" (מאניושקי 5) מיט די קרעדיטארען.

די פירמע רעגולירט אויף 15 פראצ. אויס-צאהלען אין ראטעס.

* * *

די ברידער בוסקאוואדא האבען זיך געווענ-דעט צום געריכט מיט א בריף, אין וועלכען עס ווערט געזאגט:

היות, ווי דאס געריכט האט דעם סינדיק גע-געבען פרייע הענט צו פערקויפען דעם אינווענטאר בעשטימענדיג דעם טערמין אויפן 10-טען מערץ, דאס אפעלאציע-געריכט האט דעם טערמין פראלאנ-גירט אויפ'ן 21-טען מערץ. אזוי ווי דעם 10-טען איז דער פערקויף נישט צושטאנד געקומען, בעט די פירמע צוריקצוהאלטען דאס פערקויפען דעם אינ-ווענטאר.

דאס געריכט האט די ביטע נישט בעטראכט, מחמת דאס ליגט נישט אין דער קאמפעטענץ פון געריכט, נאר פון געריכטס-קאמיסאר.

* * *

אויף דער נעכטיגער זיצונג פון האנדעלס-געריכט איז ליקווידירט געווארען דער אופאד-לאשטש פון לעאפאלד קוריש (קאכאנאווסקיע 19), מחמת ווי ס'איז פעסטגעשטעלט געווארען, געפונט זיך דער געפאלענער צוזאמען מיט זיין פאמיליע אין א זעהר שלעכטער פינאנציעלער לאגע.

* * *

דאס געריכט האט אפגעזאגט די ביטע פון דער פירמע „ש. מאקובקא" צו פערלענגערן דעם גלייט, מחמת דער ענין געפונט זיך ביי דער פרא-קוראטור, און מ. איז בינו לבינו איינגעזעצט גע-ווארען אין ארעסט.

* * *

אויף דער זעלבער זיצונג, האט דאס געריכט פערעפענטליכט אנ'אופאדלאשטש דער פירמע „א. שפייזער" (נאוואמיעסקא 13).

אלס קוראטאר איז נאמינירט געווארען אדוו. האליצקי. געריכט-קאמיסאר – לודוויק קאראל. דער צייטוו. טערמין פון פערעפענטליכען דעם אופאד-לאשטש איז בעשטימט געווארען אויפן 15-טען מערץ ד. י.

* * *

אין שייכות מיט דעם אופאדלאשטש פון משה לייב אפפעלד (קאפערניקא 55), האט דאס געריכט געגעבען א קירצען צוגאב-טערמין אויף אנצומעל-דען די פרעטענזיעס.

* * *

אלס סינדיק פון דער פירמע „מ. י. צווילינג" (פולגאצנא 1) איז נאמינירט געווארען אדוו זעלמאנאוויטש.

דער נייער קרייז-סטאראסטע

אלס נייער קרייז סטאראסטע, אויפ'ן ארט פונ'ם ה' אלעקסי רזשעוסקי, איז דעפיניטיוו נא-מינירט געווארען דער ה' מאקאווסקי, ביז-איצטי-ער לייטער פון דער זיכערקייטס-אפטיילונג אין ווארשא.

פערוועהרט ארייצופיהרען קיין פוילען א סך ארטיקלען

(אג) אין דזיענניק אוסטאוו פון 21 מערץ איז פערעפענטליכט געווארען א פערארדנונג פון מיניסטארען - ראט פון 11 מערץ 1933 לויט וועל-כער עס ווערט פערוועהרט ארייצופיהרען קיין פוי-לען א סך ארטיקלען אויפן יסוד פון פאראגראף 7 פון אוסטאוו פון 31 יולי 1924 וואס רעדט וועגען דער רעגולירונג פון די צאל-פארשריפטען.

פערמשפט אנ'אקושערקע

די 48-יאהריגע אקושערקע וויקטאריא שפרוך-קאפוסטא (סקלאדאווע 33) האט בשעתו אדורכגע-פיהרט א נישט-דערלויבטע אפעראציע איבער א שוואנגערע פרוי, וועלכע איז פון דער אפעראציע געשטארבען.

דערפאר האט זי נעכטען בעקומען א פסק פון 2 יאהר צו זיצען.

מחמת עס ווערט אפגעגעבען אנ'אפעלאציע, איז זי ארויסגעלאזט געווארען אויף דער פריי פאר א סומע פון 2,000 זלאטעס.

ס'ווילט אין לאדז דער וועלט - בעריהמטער רעליגיעז-פילאזאפישער רעדנער

הרב ר' צבי דאנציגער שליט"א

וועלכער האט שבת מיט זיין רעפעראט אין ווילקער שוהל בעגייסטערט דעם עולם און היינט זונטאג וועט ער פארזעצען דעם רעפעראט א. ד. ט.: „דער אמת'ער פראגרעס פון דער מענשהייט". לאדזער יודען, נוצט אויס די געלעגענהייט, קומט מאסענוויז אין ווילקער שוהל 6 אווענד.

טעאטער „סקאלא"
שרודמיעסקא 15

גאסטשפילען פון טעאטער
פעראייניגטע אקטיארן „פאקט"
מיטווירקונג:
אלעקס שטייף
זיגמונט טורקאוו

אין די הויפטראלען:
אברהם מארעווסקי
קלארא סעגאלאוויטש
געניא שליט
זיגמונט טורקאוו
אלעקס שטייף

היינט, זונטאג, 9 אווענט
די בעריהמטע פיעסע פון ט. יאנגנאל און א. נירנא
פארקויפטע נשמות!
רעזשי: מנחם רוביו.

מארגן, מאנטאג, 9 אווענט
פאפולערע פארשטעלונג
פרייזען פון 60 גר. ביז 2.20
דאקטאר לעווי
רעזשי: זיגמונט טורקאוו.

דאנערשטאג!
פייערליכע פרעמיערע
אלטער קאציזנע'ס קאמעדיע
אויב נישט קיין פערד
איז קריזיס
רעזשי: א. מארעווסקי
בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער.

א נייער פלאן צו פערשטארקען דעם עקספארט פון טעקסטיל-סחורות

(אג) דער באנוועל-שפינער קארטעל אין לאדז האט אויסגעארבייט א נייע'ם פלאן, בכדי צו פערשטארקען דעם טעקסטיל-עקספארט. דער יסוד פון פלאן בעשטעהט אין דעם, אז עס זאל פערשטארקט ווערען דער עקספארט פון טעקסטיל סחורות און דערביי זאל די בעלאסטונג פון אינערליכען מארק, צוליב דעם פערשטארקטען עקספארט, נישט פערגרעסערט ווערען. די אויטארען פון פלאן זענען אין דער מיינונג, אז דער טעק-סטיל-עקספארט איז אין א גרויסער מאס אפהענגיג פון דעם ביליגען האלב-פאבריקאט – פון גארן און זיי שטרעבען דערצו, אז דער פרייז פון גארן, וואס איז בעשטימט אויף עקספארט-צוועקען זאל בעדייטענד פערקלענערט ווערען. דעם דאזיגען ציל וועלען זיי דערגרייכען דורך דער פערגרע-סערונג פון דער פראדוקציע פון גארן אין אזא מאס, וואס וואלט דערפיהרט צו א בעדיי-טענדע פערקלענערונג פון די אלגעמיינע קאסטען און וואלט אין רעזולטאט ערלויבט, איבערלאזענ-דיג די פרייזען פון אינערליכען מארק אויף דער איצטיגער הויך, צו דערגרייכען א בעדייטענדען סכום גארן אויף עקספארט-צוועקען צו א סך ניד-ריגערע פרייזען און דערמיט געהעריג פערגרע-סערט די עקספארט שאנסען, די פראדוקציע פון גארן דארף, לויט דעם דאזיגען פלאן פערגרעסערט ווערען פון 20 ביז 25 פראצענט.

מיט בעארבייטען דעם דאזיגען פראיעקט פערנעהמט זיך א ספעציעלע קאמיסיע, וואס איז געשאפען געווארען אויף דער לעצטער זיצונג פון דער פערוואלטונג פון באנוועל שפינער קארטעל. אויך נעכטען איז פארגעקומען א זיצונג פון דער דאזיגער קאמיסיע.

ארעסטירט 15 מיטגלידער

פון דער א.וו.פ.-פערוואלטונג אין קאליש און בלאשקי

(2) אין שייכות מיט די לעצטענס געשעהע-נע אוואנטורעס און עקסצעסען אויף די מערק און יארידען אין א רייה פוילישע שטעט און שטעטלעך, און ווי אויך אין צוזאמענהאנג מיט די בלוטיגע געשלעגען אין קאליש און בלאשקי (בעת וועלכע 18 יודען זענען שטארק צושעדיגט געווארען) האט פאליציי אונטערגענומען ענערגישע און ריקזיכטסלאזע שריט צו ליקווידירען די סיבה פון די געשעהענישען — די הויפט-אגיטאטארען פון א. וו. פ.

עס ווערען דורכזוכט ביי די א.וו.פ.-לייט, ביי די אנפיהרענדע, ביי די ראשי-המדברים, אדורגעפיהרט געניוע רעוויזיעס, מען קאנפיסקירט ביי זיי די העץ-בראשורעס, פראקלאמאציעס א. א. וו. און עס ווערען אויך אדורכגעפיהרט מאסען ארעסטען.

אזוי זענען אויך אין קאליש און בלאשקי איצט ארעסטירט געווארען 15 „קארפען-קעפ" פון צווישען די א.וו.פ.-אויפטוער.

א נייער רעיענט

אויפ'ן אָרט פון פערשטאָרבענעם רעיענט, ה' סטעפאַן יאַרושעמבסקי איז נאָמינירט געוואָרען דער רעיענט יוזעף מעלרענהאַוער, וועלכער האָט געעפענט זיין קאַנצעלאַריע אין דעם ביז־איצטיגען לאָקאַל אויף פּיעטרקאָווער 96.

צווייטע גרופע פון דער ארץ־ישראל־עקסקורסיע פון דער ציוניסטישע ארגאניזאציע

די צווייטע גרופּע פון דער ארץ־ישראל־עקסקורסיע, דורך דער היגער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע פאָהרט אָפּ דעם 3־טען אַפּריל ה. י.

די ליסטע פון די עקסקורסאַנטען ווערט געשלאָסען היינט זונטאַג דעם 26־טען ה. ח. אַלע וועלכע ווילען פערברענגען דעם קומענדיגען פסח אין ארץ־ישראל, דאַרפען זיך היינט מעלדען אין ציוניסטישען ביוראָ.

יודישער שאפער צוקאליעטשעט א יודישע פרוי

אויף ראָג בזשעזשינסקאַ און פלינאַרסקאַ איז דער בזשעזשינער לאַסט־אויטאָ נומער 13, געפיהרט פונ'ם שאָפער דוד שאַטענבערג פון בזשעזשין אַרויפגעפאָהרען אויפ'ן טראָטואַר, צודריקענדיג צו דער וואַנד די 42־יעהריגע זיסעל פיימאַן (בזשעזשינער 56).

די פרוי איז שטאַרק צוקאַליעטשעט געוואָרען און אין אַ שווערען צושטאַנד איז זי אָפּגעפיהרט געוואָרען אין שפּיטאָל.

דעם שאָפער האָט מען צונויפגעשטעלט אַ פּראָטאָקאָל, און ער ווערט צוזאַמען מיט דעם באַלעבאָס פונ'ם אויטאָ, צוגעצויגען צו געריכטליכער פעראַנטוואָרטליכקייט.

פון זשורנאליסטען־סינדיקאט

(—) היינט קומט פאָר אין זשורנאַליסטען־סינדיקאַט (פּעטריקאָווער 121):

12 בייטאָג — אַ פאָרלעזונג פון וויצע־פּרעזעס פון דער האַנדעלס־ און אינדוסטריע־קאַמער, ביער־משיסלאַוו הערץ, אַ"ט: „וועגען וואָס איך האָב נישט געשריבען".

5 בייטאָג — אַ „טיי פאַר דאַמען", אויף ספּעציעלע איינלאַדונגען.

אין אָוונט, בעגעגענען זיך די לאָדזשער אינטעליגענץ ביי אַ „האַלב שוואַרצער", געזעלש. שפּילען און ביי „מאַטלען"...

גאל, נירען און בלאזענשטיין־קראנקע
זאָלען מענשען העלבס לוטרען פון אַנ'אָרגאַנישער האַרן־זויערע בילדונג און גיכט־קראַנקהייטען רעגולירען דורך דעם געברויך פון נאַטירליכען ביטערוואַסער
Franciszka Józefa
אויסער רעכט־פערזוכונג. עמפּפעהלט פון דאָקטוירים.

נאָר דעם, ווי ס'האט זיך אויס־געלאזט — בוידעם

פון די אלע רעדערייען און בעמיהונגען צו פער־קלענערען דאס דירה־געלד

(2) נאָך דעם, ווי דער סיים האָט אָפּגעוואָרפען דעם פאָרשלאַג צו רעדוצירען דאָס דירה־געלד, וואָס איז אַ מין „זאַלץ אויף די קריוויס־וואונדען פון דעם פוילישען בירגער" — איז די שטימונג אין די לאָקאַטאָרען־פעראיינען אַ זעהר געדריקטע.

אַז די גאַנצע אַקציע וועט זיך ענדיגען מיט גאָלע גאַרנישט — אויף דעם האָט זיך קיינער נישט גערעכענט.

איצט טראַכט מען וועגען דעם צי דער וועג פון אַ לאָקאַטאָרען־שטרייק וועט ברענגען צו אַ בעסערען רעזולטאַט.

וועגען דעם וועלען קומען איצט פאָר בעראַטונגען אין די לאָקאַטאָרען־פעראיינען, און עס וועלען אויך צונויפגערופען ווערען מיטינגען.

9 מענשען ארעסטירט

בעת א פרוב צו דעמאנסטרירען פאר'ן דייטשען קאנסולאט

(2) נעכטען בייטאָג האָט אַ גרופּע פון אַנ־ערך 200 מאַן געפּרובט צו דעמאָנסטרירען פאַר'ן דייטשען קאָנסולאַט (פּעטריקאָווער 260).

פּאָליציי, וועלכע איז בעצייטענס געווען אינפאָרמירט וועגען דעם ענין, האָט די דעמאָנסטראַנטען פונאַנדערגעטריבען.

פון צווישען זיי זיינען אַרעסטירט געוואָרען 9 מאַן, וועלכע מ'האָט דערווייל איבערגעגעבען אַרעסט צו דער דיספּאָזיציע פונם אויספאָרשונגס־ריכטער.

מאנטאג הויבען זיך אן

די סעזאן־ארבייטען אין דער שטאדט

(2) לויט ווי מיר דערוויסען זיך — הויבט אָן דער לאָדזשער מאַגיסטראַט די סעזאָן־אַרבייטען פון מאָנטאָג דעם 27 ד.ח. (געוועהנליך פלעגט מען זיי אָנהויבען אין סוף אַפּריל).

דאָס רעגירונגס־סובסידיום פאַר די אַרבייטען מאַכט היי־יאָהר אויס 1,782,000 זלאָטעס, בעת אין די פריהערדיגע יאָהרען האָט דאָס סובסידיום בעטראָפען 600.000 זלאָטעס.

היי־יאָהר וועלען די אַרבייטער זיין בעשעפטיגט 6 טאָג אין דער וואָך, בעת פריהער — בלויז 3.

פון דעם רעגירונגס־סובסידיום וועט 4 זל. בעשטימט ווערען טעגליך פאַר יעדען אַרבייטער, און דעם רעשט וועט צואַהלען דער מאַגיסטראַט.

דער פּראָגראַם פון די שטאָטישע אַרבייטען אינ'ם זומער־סעזאָן איז אַ זעהר ברייטער.

צוו. אַנד. וועט אויסגעבויט ווערען אַ באַד־פּלאַץ אין „פּאַרק לודאָוווי", און עס וועט פערברייטערט ווערען דער קאָליע־גאָרטען.

אוועקגעקומען א פרוי מיט 2 מיידעלער

א וויי־געשריי פון אן אומגליקליכען פאטער

מיט 8 טאָג צוריק האָט מיין פרוי צוגענומען מיינע צוויי קליינע קינדער, פון 6 יאָהר און פון 8 יאָהר און איז אַוועק און איך ווייס נישט וואו זיי זיינען אַהינגעקומען.

איך בעט, העלפט מיר מיט צו געפינען מיין פרוי און קינדערלעך. סמנים: די פרוי הייסט רבקה איזראַעלעוויטש, אַ'רער צוקער. מיטעל־וואוקס, אָנגעטאָן אין אַ שלאַפראָק פון פאַסען, געל־ווייט־בלוי־ווייס־גרין. דאָס מיידעלע פון 6 יאָהר, הייסט שבע, אַ בראָנעטע, אַ קרעגליכע, אָנגעטאָן אין אַ טונקעל ברוין לאַנג מענטעלע. דאָס צווייטע מיידעלע פון 8 יאָהר, הייסט רייזעלע, אויך בראָנעט, אַ שוואַך קינד, אָנגעטאָן אַ שוואַרץ מענטעלע מיט אַ העל פוטער־קעלנער.

איך בעט רחמנות צו האָבען אויף אַן אומגליקליכען מאַן און פאָטער, און ווער עס וועט וועהען אַזאַ פרוי מיט 2 קינדערלעך, זאָל צושטעלען סון, לאָדז, זשוראַווא 6 (ראַדאָגאָשטש), שמחה איזראַעלעוויטש. איך בעט אויך אַלע צייטונגען אין פוילען יודישע און פוילישע איבערצודריקען דעם וועה־געשריי פון אַ פערצווייפעלטען מאַן און פאָטער, און מיר מיט העלפען צו געפינען מיין פרוי און קינדערלעך.

מיט אַכטונג
שמחה איזראַעלעוויטש, לאָדז, זשוראַווא 6.

פראַגמענטען פון פילם, וואָס אילוסטרירט דאָס לעבען פון די יודישע עמיגראַנטען אין אַמעריקע א. נ.:

„סימפאניע פון 6 מיליאן"
די הויפּטראָלען קרעאירען:
Irena DUNN i Ricardo CORTEZ
קירצליך אין „CASINO"

אבשיד קאנצערט פון חיה'לע גראבער

מאָרגען מאָנטאַג, 9 אָוונט קומט פאָר אין פילהאַרמאָניע דער 3־טער און גלייכצייטיג דער געזעגענונגס־קאָנצערט פון דער בעריהמטער אַרטיסטין פון „הבימה"־טעאַטער חיה'לע גראַבער, וועלכער וועט אויספיהרען אַ פולשטענדיג נייעם פּראָגראַם.

פרעמיערע פון „בר־כוכבא" אין „פאפולארני"

מיטוואָך קומט פאָר אין טעאַטער „פּאָפּולאַרני" (אָגראָדאָוואַ 18) די פּרעמיערע פון גאָלדפאַדענ'ס „בר־כוכבא" אין אַ גאַנץ נייער אינסצעניזאַציע פון אַרטיסט י. שומאַכער.

אין 15־טען ציהונגס־טאָג פון דער 26־טער מלוכה־לאָטעריע איז דאָס געווינס
10.000 זל. אויף נומער 141439.
און 2000 זל. אויף נומער 25961
געפאַלען אין דער קאָלעקטור פון
Dom Bankowy
JÓZEF HIRSZBERG
ul. Piotrkowska 24.
1610

ציהונג פון דער מלוכה־לאטעריע

5־טע קלאס, 14־טער טאג

15.000 zł. na nr-y 2270 6000 107740
10.000 zł. na nr. 90282+
5.000 zł. na nr-y 110582 131560 146465
2.000 zł. na nr-y: 2567 24171 31062 41169 46344 53380+ 65594 66994 77030 81060 90965 129218 139513 140814.
1.000 zł. na nr-y: 2377 8041 17074 28694 26256 30591+ 31395 33484 36689 38841+ 42557 46680 47054 52949 55853 57524 57794 67168 69917 71580 82147+ 83779 88913 93403+ 93703 9315 95900 96799 108928 110703 120049 121168+ 122033 123427+ 126974 136069 14059 142159 144939.

Po 250 zł. na N-ry:

33 [illegible] 24 36 312+ 62+ 833+ 87 1004+
22+ 86 [illegible] 229+ 31 35+ 382+ 440+ 648
95+ 2113 98 389+ 421+ 61 71 503 600 01 832
921 94 3096 258+ 315 525 30 42 843 923 4025
40 104 73 366 423 546 640 732 944 5004 113+
31 263 313 51 470 565 770 71 82 6071 77 302
35 425 27 625+ 55 725 960 71+ 7051+ 68 103
234 58 403+ 99 623 8035 42 150 31 417 45 75
461 501 05 25 620 798 801 24 37+ 71 9091+
180+ 260 368 519 37 674 717 86 814 10024 70+
134+ 246 448 817 70 11080+ 184 357 418+ 64
841 611 17 712+ 817 12122 98 235 43 68 461
531 678 700 923 13642 94+ 875 999 14053 57 219
88+ 514 621 66+ 84 702 841 99 15031 156 311+
445 507 64 76 92 682 755+ 807 968 16075 17 45
47+ 97 214 478+ 88+ 690 764 84 945 17064 76
209+ 22 329 44 489 650 72 711+ 92 951 18268
442 74 602 705 844 19031 109 206 422 92 548
669 880 20063 91+ 539 758 863 915 21029 94+
241 96 444 603 15 30 872 638 22023 316 416
633+ 739 827 63 967 23221 56+ 306 86 418+
24 640 987 24003+ 49 62 112 70 80 85 371 400
863 604 92 789 [illegible] 25025+ 82 98 286 345+
80 40+ 26 51 81 90+ 93 569 644 776 918 45+
96 26019 50 407 64 65 509+ 59 27087 95 382
717 34 869 28003 10 46 170 90 218+ 88 441 666
807 962 29002 75 108 75 456+ 80 648 728+ 56
870 76 30061 71 103+ 275 415 550+ 64 92+ 649
850 960+ 98 31009 74 108 43 70 30 254 75 994
32077 232+ 50 345 96+ 590+ 656 752+ 783+
89 868 81 88 33093 146 201+ 89 92 348 406+
63 587 93 616 34092 258 95 363 71 437 577 93
796 35211 366 400+ 14 43 46 70 91 573 76 634+
82 849 59 36017 126 341 42 412 513 634 790
97+ 860 92 924+ 77 37016+ 103 92 212 581 653
782 893.

38266 364 76 413 55 755 870 98 941 67
39044 71 79+ 270 404 99 510 29 726 928 33
40127 278 363 498 501 09 83 647 702 41051+
89+ 216 423 582 804 42 930 42020 45 115+ 58
281 321 45 81 416+ 569 689 707 855 905+ 43351
436 583 94 640 734 959 44218 33 425 55 530 637
94 847 83 967 45005 191 94 201 511 69 666 772
807 64+ 81 992 46212 41 42 326 553 55 674 713
45 807 94 932 39+ 47048 66+ 91 166 313 493
94 634+ 46 77 758 800 11 953 56 48026 31 65
221 339 43 409+ 21 39+ 86 565 70 74 782 997
49119 93 201 508 69 628 721 803 28 936 62 50366
77 431 571 717 33+ 51112 451 69 96 586 97 734
843 998 52141 45 47 75 328 87+ 599 685 91+
716 38 43 94 53124 80 95 266 336 529 57 714
841+ 908 23 91 54212 55 74 328 94 547 628 769
55228 337 62+ 89 600 86 97 728 84 801 33 84
56086 88 215+ 348 401 88 535 45 49 87 93 743
886 57008 70 187 294 420 45 519 20 23 683 750
813 58024 339+ 439+ 73 507 44 68+ 84 90
723+ 63 838 72+ 927 59232 335 77 94+ 419 68
537 70 641 56 744 66 801 67 955+ 98 60148 339
47 462 853 89 910 61113+ 298 319 513 54 98
616 751 67 62084 106 33 260 342 421 37 87 512
686 727 73 827+ 42+ 87 920+ 64 79+ 63061
146 354 580+ 92 770+ 79 808 34+ 901 19
64028+ 81 123 547 60 614 34 88 862 65145 62
315 65 76 94 435 514 605 746 64+ 842 929
66209+ 312 38 462+ 89 522 886 964 67088 265
382 49 509 58+ 615+ 728 89 867 93+ 989 68098
146+ 78 457 72+ 655 74 785 81 978 97 69151
68 253 312+ 97 444+ 532 668+ 849 937 68
70156 81 89 98 237+ 503 34 636 44+ 74+ 796
11200 05 23 26 362+ 441 512+ 50 53 62 78 645
716 34 823 41 72117 39 252 321 47 443+ 679 747
983 73029+ 150 298 406 572 629 38 84 821 890
92 74099 198 283 475 77 680 963 75167 213+ 14
20 57 557 79 725 55 74 842.

76004 06+ 10 12 83 97 34 498 567 616 732
98+ 868 942 77145+ 212 314 545 57 59 672+
752 919 78109 365 548 919 50 79051 108 29 25
29 45 683 730 31 610 31 80186 304+ 419 500+
46 619 30 790 857 927 81046 121 38+ 423 76
534 759 875+ 97 82170 256 324 29 404 534 51
617+ 91 727 45 886 83042 196 352+ 598 712+
33 867 929 84032 106 220 51 322 29 483 666+
849+ 028 85153 202 20 327 415 35 52+ 506 620
751 06 86069 216 60 90 352+ 513 668 900 62
87013 37 78+ 20 09+ 74 321 539 75 645 78 84+
775+ 868 919+ 88178 262 96 359 695 851+ 914
74 91 89223 7297 428 509 76 631 789 822 823
93 90131 252 412 68 626 68+ 703 871+ 924
91250 333 98 407 530 37 653 93 763+ 898 92245
60 459 80 601 21 73 633 48 840 93043+ 132 263
349 82 88 490 885 94102 20+ 38 65 69+ 84+
201 31 35 52 5861 493 6124 718 903 95292 301
97+ 438 548 99 605 773 968 72 96106 76 208
288+ 425 94 541 69 77 615 22 46 712 97082 165
426 801 08 [illegible] 40+ 42+ 982 84 98046 205 451 88
95 531 42 837+ 99039 56 86 128 38 95 349 99
517 53+ [illegible] 984 100068 258 413 19 48 52
87 625 916 31 48 101169 78 89 417 70+ 512 94
675 763 98 [illegible] 980 62 92 [illegible] 551 454 557
630+ 37 50 99 733+ 66+ 929 103039 69 135 39
277 300 644+ 711 31 94 866 923+ 104047 202
19 32 57 335 585 95 [illegible] 952 65 105065 127
86 341 67 [illegible] 585 763 814 27+ 106081 113
65+ 73 264 84+ 476+ 509+ 60+ 81+ 640
706 56 973 107164 207 401 04 582 737 897 947+
108058 350 92 405 18 61+ 83 740 882 913 23 55
71 78 109015+ 130 278 317 18 44 485+ 504 635
770 825 45 110171 242 405 64 69 653 731 836
930 81 111061 88 243 52 363+ 486 40+ 501 711
61 66 84 93 824+ 27 937+ 93 112039 87+ 155+
242 368 44+ 46+ 94 401+ 59 872 909 113115+
242 81 89+ 328 427 548 700 905 78.
114067 212 18+ 349 507 18 19 87 979 115021
90+ 207 42 68 358 503 705 922 116053 78 159
72+ 79+ 306 23 440 82 555 816 30 925 117024+
88 196 221 57 335 434 852 118015 43+ 121 78
535+ 78 389 626 90 702 826 917 119007 31 90
120 327 548 70 97 606 744 80 971+ 94 120031
99+ 135 63 87 291+ 370 416 36 518 96+ 607
42 858 121019 56 179 352 73 463 65+ 508 22 683
92 836 45 901 122010 28 135+ 203+ 319 47 412
65 76 540+ 68 716+ 47 860 97 914 73 123042
199 226 412 78 582 788 90+ 894 911 53 73+
124012 144+ 333 84 450 92 702 41 811 27 945
125059 82 183 230 37 49 82 99 397 424 662 90
804 07 11 919 126051 327 33+ 48 416 535 63
621 850+ 127089 232 62 95 369+ 687 741 50+
61 128007 55+ 69 190 301 36 93 465 500 683 730
70 949 129057 298 364 499 505 49 616 64+ 774
962 130082 341+ 562 89 603 29 739 40 838 935
131152+ 80+ 294 304 12 54 445 600 56 84+
735 843+ 918 39 132009 27 101 310 43 78 95
402 10 510 654 734 73 77 86 847 50 955 13339
410 526 690 722 814 916 134007 28 81 279 373
90 456 502 41 652 728 827 916 86 135105+ 307
55 68+ 571 637 82+ 813+ 136001+ 123 61 320
423 77+ 557 683 810 924 32 36+ 55 17028 148
71 291 509+ 74 75+ 742 60 99 827 18440 98
539+ 97 613 30 58 715 847 931 55+ 79 139277
386 88 471 530+ 624 703 39 808 12+ 922 25
59 63 73 140099 184 91 94 229 329 421 49 58
598 601 69 711 16+ 32 62 67+ 810 980+
141068 237+ 77 498 502 15+ 99 652 706 966+
142102 26+ 443 596 764 861 143127 97 511 22
91 600 36 64 99 766 72 78 144144 263+ 347 69
443 46+ 59 518 619 709 44 862 037 143034
60 160 206 452 75 519+ 65 612 24 26+ 734
146093 152 59+ 360 462 533 34 632 40 901 38 74
85 147033+ 162 219 400 82 630 41 51 72 843
951.

Na numery oznaczone+ padły premje, wysokość których ustalona będzie w ostatnim dniu ciągnienia 5-ej klasy.

גרויסע שרפה אין אזארקאוו

אזארקאוו, 25 (טעלעפאניש)

היינט 3 בייטאג איז אין זיידעמאנס הויז אויף פילסודסקי-גאס ענטשטאנען א שרפה. די שרפה האט זיך אויך איבערגעטראגן אויף שכנות'דיגע הייזער. 1 הויז איז אינגאנצען פארברענט געווארען, 2 הייזער טיילווייז.

אין דער שרפה איז אומגעקומען די 92-יעהריגע קאטאזשינא סטעפאנסקא.

היינט גרויסער פילהארמאנישער קאנצערט

היינט זונטאג, דעם 26 מערץ 3,30 נאכמיטאג קומט פאר אין פילהארמאניע-זאל דער 6-טער (גלייכצייטיג דער לעצטער) קאנצערט פון לאדזער פילהארמאנישן ארקעסטער אונטער דער ליידונג פון זעהר בעליבטן דיריגענט אדאלף באומצע. אלס סאליסט אויפ'ן היינטיגען נאכמיטאג-קאנצערט טרעט ארויס דער 13-יעהריגער פענאמענאלער פידלער העבריק שערינג, וועלכער וועט אין בעגלייטונג פון פילהארמאנישן ארקעסטער אויספיהרען בעטהאווענ'ס 2'טע סימפאניע.

„געטראפען אין פינטעל!..“

היינט – 2 פארשטעלונגען אין „אראראט“.

דער געמישטער שלאגער-פראגראם פון איצטיגען סעזאן האט אריינגעטראפען אין פינטעל.

און עס איז דאך גישט קיין וואונדער: דער „אררט“ האט דאך איצט קאנצענטרירט אזעלכע גלענצענדע און רייפע קינסטלער, ווי די שאמפאניער-ברויזענדע מאלווינא ראפעל, ווי די מאיעסטעטיש-סובטעלע שיינע מרים, ווי די ריהרענדירישע ליזע שלאסבערג, די יוגענדליך בליהענדיגע ליליע ליאנע, דאס קאמישע דועט: דזשיגאן—גאלדשטיין—בערגמאן. און דעם יודישליך-ציזוגענעם דוד בירנבוים!

היינט ווערט געשפילט צוויי מאל: 8 און 10 א זייגער אווענד.

יודיש-טעאטער זגערזשער 17

דער פרוב פון שפילען אויף זגערזשער 17 איז אויסגעפאלען זייער אימפאזאנט. די טרופע פון פילהארמאניע בראש מיטן דירעקטאר משה ליפמאן זענען בעשאנקען געווארען מיט אפלאדיסמענטען.

מארגען מאנטאג ווערט דעריבער געגעבען נאך 1 פארשטעלונג די קאמישע אפערעטע „די קאמעדיאנטקע“ מיטן אנטייל פון דעם גלענצענדען אפערעטען פארל גיזי היידן און שלמה פריזאמענט.

אין פילהארמאניע ווערט נישט געשפילט ביז דינסטאג אווענד.

דינסטאג אווענד צו זעהר ביליגע פרייזען „די קאמעדיאנטקע“.

דער אווענד פון יודישע ארטיסט

איז געווען פייערליך און גראנדיעז

דער אווענט פון יודישען ארטיסט, וואס איז מיטוואך פארגעקומען אין סקאלא טעאטער, איז אויסגעפאלען מעהר ווי אימפאזאנט: דער אווענט איז געווען פייערליך און גראנדיעז, דער זאל איז געווען איבערגעפאקט, און די כוואליעס מענשען, וואס האבן געוואלט דעם אווענט בייוואוינען, האבן זיך איבערגעגאסען ווייט איבער די גרענעס פון טעאטער.

געעפנט איז דעם אבענד געווען רעדאקטאר לאזאר פוקס, ווען ער האט אין זיין עפענונגס-רעדע ספעציעל בעטאנט דעם אונצערייסבארן באנד, וואס פאראייניגט דאס יודישע טעאטער מיט דער יודישער געזעלשאפט. מיר האבען האט געזאגט רעד. פוקס צום יודישען טעאטער ערשט, עס ווילט זיך טיילמאל די נישט בעפרידיגטע בענקשאפט נאך שיינקייט און ריינער קונסט פערוואנדלען אין גאל און מיט זאל רעדען און שרייבען וועגען יודישען טעאטער. אבער דאס דאזיגע טעאטער איז סוף כל סוף אונזער אייגענס, אן אויפשטראהלונג פון אונזער אייגענע קינסטלערישע אספיראציעס און רייפקייט. און גיבען מיר א קוק אויף דער טראגעדיע פון די יודישע „געציוסען און דערמיסיע“, וועלכע האבן געמיינט, אז זיי האבען זיך איינגעבירגערט אויף אנדערע קונסט-פעלדער, זעהען מיר ווי וויכטיג און בעדייטונגספול עס איז פאר אונז דאס יודישע טעאטער. דער אווענט פון ארטיסטען-פאך איז די אנשטרענגונג פון קאלעקטיוו, און דער קאלעקטיוו קאן נישט זיין שונדאיטיג און קינסטלעריש דעמאגאגיש, מיט אט דעם קאלעקטיוו וועט די יודישע געזעלשאפט בויען ווייטער דעם יודישען קונסט-בנין.

נאך דער עפענונגס-רעדע איז אוועק א גרויסארטיגע רעוויע פון דעם שענסטען און בעסטען, וואס עס פערמאגען די יודישע טעאטערן אין לאדז. דער גליקליכער צופאל האט געוואלט, אז מיר האבען איצט אין אונזער שטאט דריי אויסגעצייכנטע אנסאמבלס: דער קונסט-טעאטער „האקט“ „אראראט“ און די טרופע פון מ. ליפמאן.

אין פארערגרונד האט זיך ארויסגערוקט די בעגייסטערטע אינסצעניזאציע פון קאצינעס „דוכוס“, (צווייטער אקט) אונזער דער רעזשי פון מארעווסקין. מען קאן דריסט זאגען: אלע קיינער איז וועגן אייגער פון די דראמאטורגישע ווילען, אויף וועלכע עס שטיצט זיך דער יודישער טעאטער-רעפערטואר. זיין שטיק „דוכוס“ געהערט צו די קינסטלערישסטע שאפונגען פאר דער יודישער בינע, די פיעסע איז אנגעלאדען מיט אידעאלישע אידעאלען, און צוגלייך איז זי א קוואל פון דראמאטישער שאפונג. פון דראמאטישע מעגליכקייטען האט דער מצב עדער פערמאגט אין אזוי בריים געצייכנט, בעשילדערט מיט אזעלכע רייכע פארבען. דאס עס איז נישט שווער, אז דער ארער יעדער ארטיסט זאל פון זיין ראלע מאכען די גרעסטע פיגור, אז ער זאל קאנצענטרירען אויף זיך דעם מייסטען אינטערעס. די אויפגאבע פון רעזשיסער איז אפשר היינטן די פראפארציע אין דער אויספיהרונג, שאפען די הארמאניע אין די בענודיגע ראלען און סיטואציעס, און די דאזיגע, נישט פאר יעדען צושויער אפשר בעמערקבארע ארבייט, האט דורכגעמאכט מיט פיל קינסטלערישע געשיקטקייט דער רעזשיסער מארעווסקי, וועלכער האט געשפילט אין דער פיעסע די מאנומענטאלע ראלע פון דוכוס, און דער אויספיהרונג האבן זיך בעטייליגט: אלעקס שטיין (דער זוהן פון דוכוס) פר. סטאלעוויטש, האמבורגער, איבוועוטאזש שעמאן, ווינדער.

די אויפפיהרונג פון דוכוס אקט גיט אונז א פארגעפיהל פון דעם ספעקטאקל פון דער ביער קאציזנע-פיעסע וואס ווערט די טעג געשטעלט צום ערשטען מאל דורכ'ן „פאקט“. עס קאן זיין צווייפעל בישט זיין, אז מיר וועלען בייוואוינען אויף קאציזנעס פיעסע „ער קורס“ א שויספיל פון ערשטען ראנג, א נייע גרויסע דערגרייכונג פון גלענצענדען דראמאטורג און זיינע קינסטלער-אינטערפרעטאטארען.

נאך דעם „דוכוס“ האט דער אראראט בעוויזען א רייע גלענצענדע נומערן פון זיין רייכען רעפערטואר. שיינע מרים איז ארויסגעטראטען אין בראדערזאנס דראמאטישען „צוועלף ביינאכט“, דעם האזיגען געזאנג פון זינדיגען עקסטאז, דזשיגאן און בערגמאן האבען געשפילט נאדירס „קאציפיסטען“ מאלווינא ראפעל האט געזונגען איהרע יודישפריוואלע לידער, דער גאנצער אנסאמבל פרל. ליליאנא פרל. שלאסבערג, גאלדשטיין, בירנבוים) האט געזען די געלעגענהייט זיך צו בעווייזען אין דער געהעריגסטער געשטאלט.

משה ליפמאנס טרופע איז דאן אויפגעטראטען מיט דעם אקט פון באנשעס קאמעדיע „חובות“, די קאמישע סיטואציעס פון דעם שטיק האבען ער ווירקט מיט זייער קאנטראסט צו די ערנסטע טעהעמעס, פון וועלכע מיר זענען עדות אין אונזער שטאט און אין אונזער צייט. אין דער פיעסע האבען זיך בעטייליגט: ליפמאן, ליפאווסקא, עזי ליטמאן, פאזנאנסקי, פרוי פאזנאנסקי, נאטשפאן, רייגנלאס שאדאווסקי, זיסעלע גיל, א בעוואונדערען בייפאל האבען געהאט פרל. עני ליאו אלס בוטע און זאפטיגע פיגור פון דינסטמיידעל און רייגנלאס אלס „פעוואוסטזיניגער פראלעטאריער“.

עס איז דאן געקומען איינער פון די שענסטע מאמענטען אין דעם אווענט: זיגמונט טורקאוו אין מאנאלאג פון שלום אש'ס „שבתי צבי“. דער ארטיסט האט געגעבען א מוסטער פון קאנצערט-שפיל, אויסגעצייכנעט אלע מעגליכקייטען פון זיין פיליטישע קינסטלערישע נאטור און אינטעליגענץ. ער האט מיטגעריסען דעם צושויער, דערהויבענדיג איהם אין די העכסטע רעגיאנען פון דיכטונג און מיסטיק.

רעזש. זלמן זילבערצווייג, דער גאסט פון אמעריקע, דער נאהענטער קרוב צום יודישען טעאטער (רעדאקטאר פון דעם יודישען טעאטער-לעקסיקאן) האט דא אפגעגעבען א גרוס פון יודישע ארטיסטען און קאנפעדעראציע. די שענסטע צייט האט איהם נישט ערלויבט צו מיטטיילן מיר זיינע טעאטער-ערפאהרונגען, ווי דאס איז געווען אנגעקינדיגט. אויך רעזש. י. אונגער, וועלכער איז געשטאנען ביים געפיהרט פון דער יודישער פרעסע אין לאדז און האט אונגעהויערט פיל צו דערציילען וועגען לידער און פייערליכע יודישען טעאטער, איז געווען געצוואונגען צוליב דער שפעטער צייט זיין דערציילונג אפצולייגען אויף אן אנדער געלעגענהייט.

דיר הערמאן, וועלכער איז נישט בלויז איינער פון אונזערע בעסטע רעזשיסערען, נאר אויך אן אויסגעצייכנעטער און פיינער רעציטאטאר האט איבערגעליענט זיינע א הומארעסקע „פולע פורמאן“ דאס לייענען פון פאלקלעריסטישן רעזשיסער האט געהאט א זעהר גרויסען עפעקט.

פעריענדיגט דעם אווענט מיט א רעדע האט א. מארעווסקי, וועלכער האט אויסגעדריקט די דאנקבארקייט פון טעאטער מיט'ן פובליקום וואס וועט ווייטער בלייבען עג און נישט צושטערען און דאס וועט דעם יודישען ארטיסט געבען כוח און מוט צו ווייטערדיגע ארבייטען און דערגרייכונגען.

דער אינהאלטסרייכער אווענט האט איבערגעלאזט אויפ'ן גרויסען פערזאמעלטן עולם אן אייגנדרוק, וואס לאזט זיך לייכט נישט פערגעסען. דער אווענט האט בעוויזען, אז דער יודישער ארטיסט האט זיך מיט וואס צו בעווייזען אויף דער סצענע, דער גרויסער עולם האט בעשטעטיגט, אז ער איז גרייט צו קומען אויף דער קינסטלערישער אויפפיהרונג פון יודישע ארטיסט. (עז).

טיי K. и C. כשר לפסח
נור אין פאקעט 250 gram
„AROMATYCZNA“
W. Zajdler, Łódź, Skwerowa 15

האנקא ארדאנובנא היינט אין לאדז

היינט זונטאג, 8.30 אווענד טרעט אויף אין פילהארמאניע מיט איין איינציגען קאנצערט די בעריהמטע פוילישע רעווי-שוישפילערין האנקא ארדאנובנא.

ראדיא-פראגראם

זונטאג, דעם 26 מערץ 1933

9 רעפארמאציע, 10 גאטעסדינסט. 11,57 צייט-סיגנאל. 12,05 טאג-פראגראם. 12.10 קאמוניקאט, 12,15 סימפאנישער פריהמארגען, רעפערטוואר, 2 00 פארלעזונג. 2,20 קאנצערט, 4,00 פראגראם פאר יוגענד. 4,25 גראמאפאן, 4,45 רעפעראט, 5,00 קאנצערט, 6,00 לייכטע מוזיק, 7.00 פערשידענעס, 7,20 ספארט פון לאדז, 8,00 קאנצערט, 9 30 ספארט פון פראווינץ, 9,40 קאנצערט, 10.00 טאנץ מוזיק, 10,55 קאמוניקאט, 11,00 טאנץ-מוזיק.

* * *

מעלדונג

הסתדרות „צעירי מזרחי“ שעניקעוויטשא 3/5

היינט זונטאג, דעם 26 מערץ פונקט 7 אווענד קומט פאר אין לאקאל פון „תחכמוני“ שעניקעוויטשא 3/5 א גרויסער מאסען-מיטינג א.ד.ט. „דער אנטייל פון דער רעליגיעז-נאציאנאלער יוגענד אין דער 5. עליה“ מיט דער בעטייליגונג פון פרעזידענט פון „מזרחי“ אין פוילען הרה"ג ר' שמואל הלוי בראט שליט"א ד"ר ש. ב. פעלדמאן, א. אסט, סמגד. ע. ווארכיוואקער (פאריז) ב. ענגלארד, א פילעק, מ. לאופגאס ב. מאיעק א א.

ציהונג פון דער מלוכה-לאטעריע

5-טע קלאס, 15-טער טאג

Zł. 15,000 na Nr.: 55737.

Zł. 10,000 na N-ry: 528 141439.

Zł. 5,000 na Nry: 87076 145133.

Zł. 2,000 na N-ry: 10023 22199 22900 25882
25961+ 26783 35807 38667+ 54037+ 71116+
74792 80249+ 93338 92740 95813 98122+
100974 110444 141240+ 143949+ 144416.

Zł. 1.000 na N-ry: 1551+ 3957 9862+
13341+ 14800 19226+ 33975 395 48+ 39790
48937 50896 56564 59230 59584 62563 64348
66761 70865 74937 76059 90914 91664+ 94018
95308+ 96177+ 109135 118788 129269 130668
134721+ 137774 141611 145823.

Po 250 zł. na N-ry

44 333 464 542 82 623 55 783 818 91+ 922
47 1099 219 47 58 342 546+ 622 61 786 94 810
27 931 2003 52 69 192 212 16 345 96 547 50
651+ 729 47 831 933 70 3043 156+ 216 20 408
586 615 892 926 45 4107 21+ 59 230 808 946
87 5140 214+ 39 337 42 82 511 60 763 829 85
6008+ 48 219 423+ 38 576 610+ 789 907 7049+
87 175+ 270+ 488 739 817 36 42 98 8021ü 36X
213 337 450 500 634 707 894 946 91 9004 39 110
40 62 92 269 307 48 91 443 61+ 508 42 684 782
806 994 10087 176 204 380+ 441 62 557 668ü
722 56 80 886 927 11015 34 161 261 438 80 555ü
896 965+ 12017 205 358 59 520 912 17 22 66
13018 106 53 74 206+ 16+ 320 458 87 91 625
52 14128 268 676 709 15003 09 80 147 54 211 66
324 423 562 720 86 883 16033 116 22 328 901+
17288 419 514 99 615 18046 232 82 449 524 622+
58 902 19085+ 196+ 228 368 95 417 75 79+ 526
55 608 79 778 79 824+ 20082 208 58+ 391 409+
47 62 995 21317 23 635 22264 93 428 524 650 712
802 54 935 23041 45 69 166 227+ 333 419 66 85
507 10 606+ 719 37 84898 24034 56 64 65 155
95 216 326+ 30 70 587 680 769 801 75+ 934
25005+ 172 362 462 503 12 661 65 99 771 883
26518 20 614 710 41 27172 83 287 355 91+ 616
786 833 91 981 28189 251 449 550 95 96 655 59
29032 78 140 213+ 35 97 316+ 92 434 62 575
642 858 30050 60 72+ 165 209 99 344 447 539
67 96 640 86 759 31120 26 42 221 491 702 84 892
956 93 32017 100 07 86 266 96 421 689 885 987+
33065 154 79+ 82+ 368 411 40 517 33 949 99
34071 150 243 342 58 474 676 770 821 77 35110
30+ 322 32 50 68 428 38 521 604+ 77 771+ 93
816+ 20 36045 257+ 311 484+ 792 869+ 37013
96 131+ 83 201 27 62 307 93 409 746 849 938
69.

38229 48 331 97 412 24 522 618 75+ 773
39009 77 160 521 29+ 43+ 66 868 916 40074 79
126 66 388 677 753 972 41152 271 519 64 709 33
967 42031 35 46 54 141 224 75+ 312 56 487+ 96
542 82+ 620 33 73 782 828 43024 41 83 125 31
49 261 381 444 73 564 664 95 804 901 44482 647
91 727 879 912 45059 89+ 307 72 422+ 604+
824 72 923+ 46080 126 42 96 403 501 88+ 671
95 722 846 940 60 47012 55 99 107 233 96 308
09 39 577 773 48058 84 107 338 815 49028 46+
222 79 98 581 908 17 64+ 50044 162 221+ 341
425 46 81 547 74 630 813 51149 51 70+ 416 676
852 52073 109 284 400 635 99 878 907 92 53056
144 888 54618 79 843 55202 44 75 372 592 637
82 56067 80+ 281 82 485 531+ 707 50 818 57060
119 26 32 228 536 839 962 58041 283 332 482
539 603 773 848 958 81 59077 87 126 61 284 452
550 83+ 687 721+ 23 78 99 948 60172 73+ 209
16 550 78 771 941 61005 11 71 221 320 436 37
666 782 882 905+ 38 62108 53 81 35 408 71+
535 50+ 618 764 987+63032 47 185 425 38 58
648+ 80+ 872 64124 205 61+ 349 437 521 625
43 853 932 65022 131 220 334 73 99 431 94 99
573 81 601 720 66037 66 81 239 349 95+ 648+
80 556 610 17 65 91 727 934 67110 22 83 215 80
464 629 54 63 702 56 946 68040 189 237 325 466+
511+ 55 88 623 42 860 965 90 69074 91 100 89
247 388 423 48 840 861 70098 218 51 56+ 79+
544 48+ 713 26+ 901 13 86 71013 65 97 102 62
285 89 472+ 601 13 27 42 705 23 899 72133 50
250 505+ 607 764 888 90+ 939 73015 51 484 517
32 761 997 74133 67 208 47 82 315 32 720 822
48 54 75015+ 74 79 127 244 332 415 601 718
21 78 827 920.

76108+ 90+ 201 348 533 96 99 635 955 77040+
257 540 683 714+ 41 952 78223 449 62 531 87
97 657 95 726+ 881 934 79169 97 286 328 407
578 615 90 726+ 80046 223 471 98+ 639+ 765
878 91 959 81030+ 44 69 175+ 264 84 328 420
41 55 513 59 87 91 755 70 839 940 82020 274 521
643 795 878 955 83016 74 160 372 84+ 450 89
550 51 608 775 800 995 84015 39 61 128 36 97+
270 78 96+ 300 03 81+ 418 58 72 517 34 689
807+ 23 51+ 922 85391 419+ 29 71 72 549 697
899 900 89 86165 77 238 501 91 653 72 739+ 820
49+ 967 87000 58 232 69+ 332 418 26 61+ 510
609 91 97 713 65 854 917 18+ 84 88103 20 86
232 99 468 632 48 815 89000 128 307 443 62 525
655 843 90033 138 274+ 335 78 497 610 704 844
91215 351 557 606 83 709 92051 69 237 66+ 475
81 88 598 666+ 996 93011+ 50 189+ 290 411
80 502 04 52 634 58 711 38 79 821 914 94021 80
141 350 436 691+ 739 59 75 860 978 95007 68
120 266+ 439 534 668 747 809 38+ 948 50 95
96038 71 296+ 546 47 753 806 97032+ 47 66
163+ 98+ 360 440 64 65 90 822 38 92 911 98013
25+ 119 47 87 228 89 330 50+ 72+ 79+ 97+
472+ 533+ 664+ 84 929 99071 197 229 76 380
401 37 536+ 65 601 66 789 805 927 36 88 97
100033 93 124 37 349+ 432+ 56 507 33+ 78
624 33 41 737 815+ 101046 51 85 92 137 94 232
308 406 91 513 80 606 44 723 28 956 75 102039
81 295 345 72 547 605 70 713+ 822 906 69
103020 89 174 331+ 41 400+ 568 686+ 729 806
20 936 78 88 98 104046 89 121 305 34 423 83
502 686 708 824 72 950 105057 88 107 33 200
353 495 663 701 815 55 61 74 79 84 106019 87
164 230 63 417 76 77 553 700+ 107008+ 73 89+
228 541 699 725 69+ 99 870+ 955 56 63 108092+
101 216 450 92 590 640+ 46 728 62 897+ 960
77 88 109019 47 119 98 212 21+ 360 599 673+
747 904 40 110035 109 217+ 68 304 415 884
111141 72 290 396 505 52 99 798+ 901 06 112010
125 55+ 388 484 508 695+ 772+ 853+ 927
113021 120+ 25 65 305+ 414 35 622 758 913.

114014 19+ 23 114 50 248+ 353 458 97 598
758 72 78 873 115036+ 75 91 119 62 218 523 43
67 678 744 816 914 53 67 76+ 116004 154 303
404 534 640 64+ 99 869+ 90 117072+ 194 340
506 747 94+ 118092 232 63 340 52+ 82 484 577
655 89 733 880 83 119070 87+ 198 265+ 397
538 677 716 968 120025 183 91 227+ 43 69 87
385 479 524 789 986 121033 127 53 216 300 450
78 500 02+ 18 742 52+ 71 90 93 889 929 122053
322 421 550+ 748+ 62+ 84 807 35 918 123069
324 410 770 83 84 124064 109 221 95+ 312 80
94 425 53 125062 70 83 128 86 205 06 52 54 417
515 42 424+ 839 89+ 960 126084 261 316 405+
623 770 99 893 127030+ 42+ 360 81 502+ 788+
06 929 99 128034+ 72 79+ 116 22 32 419+ 24
534 85 614 77 726 869+ 923+ 25 32 129068+
98 107 340 482+ 568 76 644+ 88 727 54 812 95
960 130038+ 69 96 115 251 412 71 96 580 669
775 865 90 131025 45 169 265 307 47 73+ 452
53 541 664+ 93 804 40 55 60 80 88+ 132012 33
134+ 83 341 49 89 679 800 949 133026 97 218
323 28 65 83 403 543 680 867 951 14013+ 350
51 464 599 686 758+ 812 52 65+ 89 900 78 92
135111 72 415+ 547 683 98 712 25 61 95 803 73
136052 129 33+ 255 355 56 77 79 40+ 583 663
824 137060 108 78 96 218 21 22+ 24 83 322 489
589 609 28 69 83 839 922 56 138022 168 71 78
84 605 65 750 57 819 25 76+ 901 97 139246 348
76 504+ 653 706+ 20 937 140057 127 57 79+
215+ 447+ 73 516+ 621 720+ 23 840+ 63 86
1411999 273 95 316 497 538 715+ 973 142136
286 532 671 922 26 143347+ 87 521 29 46 836 64
93 910 144007+ 122 77+ 209 412 53 539 45 722
75 916 145092 165 228 61 300 569 795 875 98
903 146067 228 327+ 423 94 629 91+ 776 84+
88 815 953 55 59 97 99 147045 100 209 427 621
742 86 856+ 78 83+.

Dr. med.
S. HALBORN
ספעצ. ארצט פאר קינדער-קראנקהייטען
Gdańska 65a, tel. 28 2-82.

קליינע
אנאנסען
1 זלאטי
אנאנס ביז 15 ווערטער

פערשידענעס

אַנ׳ערשטקלאַסיגער דאַמען-שניידער בעשטעלט נעהמט אָן פאַלטענס צו 25 זל. ווי אויך קאָסטיומען לויט די נייעסטע מאָדעלען. שולץ, ווסכאָדניאַ 49, פאַרטער, רעכטס, אין 2-טען איינגאַנג, וו. 27.

Niniejszym unieważnia się zagubiony weksel na Zł. 50.– pł. 5 kwietnia 1933 z wystawienia P.Szlezynger na zlec.R.Kleinlerer.

הויזען – מאַגאַזין גיב איך ארויס צו נייהען. ווענדען זיך מיט פראָבען נאַוואָמיעסקאַ 6. וו. 5. 1603

בוכהאַלטעריע איינפאַכע און דאָפּעלטע לערנט אויס פאַר 25 זל., מאַשין-שרייבען לערנט אויס פאַר 10 זל. ביוראָ „קאַדעקספאָל״, צעגעלניאַנאַ 25.

פרייע פאָסטענס

טריקאָ - נייהערינס קוואַליפיצירטע ווערען געברויכט פון זאָפּאָרט וואָלבאָרסקאַ 33, גאָלדבערג. 1596

אַגענטען קענען זיך מעלדען נאַוואָמיעסקאַ 29 פראָנט, III שטאָק, וו. 7. 805

ס׳ווערט געזוכט אַ קוואַליפיצירטע קעטלערין און אַ וויקאָנטשאַרקע צו טריקאָ-וועש, צעגעלניאַנאַ 7, וו. 11. 11...

ראַקאַלען

איך זוך אַ צימער צו וואוינען נאָ-הענט פון פּלאַץ וואָלנאָשטשי ביי אַנ׳-אַנשטענדיגער פאַמיליע. אָפּערטען אונטער ליטערע „W״, אין אַדמ. 1615

Do wynajęcia lokale na pracownię, składy, garaż oraz suche piwnice. Południowa 28. 8091

צו פערמיטען אַ געוועלב מיט אַ שטוב אויף פראַנציסקאַנער גאַס און אויך 2 גרויסע שטובען אויף מרדכי גבאי׳ס-גאַס 9. צו ערפאָהרען אויף מרדכי גבאי׳ס גאַס 9, ביי א. צוקערמאַן. 1481

אַ געוועלב מיט אַ שטוב פון זאָפּאָרט צו פערמיטען. פאָלודניאָווע-גאַס 18 ביי פּיועל. 1407

אַ שטוב מיט אַ קיך און פאַרצימער מיט עלעקטריש בעלייכטונג פון זאָפּאָרט איבערצוגעבען דוואָרסקאַ 60, ביים ווירט

מעקלערס נעזוכט! צו פערמיטען אַ געוועלב מיט אַ גרויסען סקלאַד אָדער אָהן סקלאַד. אַ גאָלדענער האַנדעלס-פּונקט ווי אויך אַ בעקעריי אויף מצות. צו ערפאָהרען ביים ווירט קאָשטשעלנאַ 3, פּירטער שטאָק פון 6–8 אָוונט.

קויף און פערקויף

MOTORY elektryczne nowe i używane okazyjnie. Najtańsze źródło Naprawa, przewijanie motorów, toczenie panewek, wyrób rozruszników, kolektorów. Instalacje elektryczne inż. Reicher ul. Południowa 28, tel. 21-000.

פרעז-מאַשין אויף קראַפט מיט פאַרבען פאַבריק קרויזע פרייזווירדיג צו פערקויפען. פאָלודניאָווע 20 אין דער שטעכטעל-פאַבריק זאַקליקאָווסקי. 1606

צו פערקויפען פרייזווירדיג אַ מאָטאָר 2 פערד קראַפט, פאַסט ניי אויף פאָלודניאָווע 20, אין שטעכטעל-פאַבריק, ביי זאַקליקאָווסקי. 1542

עס דערנעהנטערט זיך פסח

מיר עמפפעהלען די נייעסטע פריהלינג-אַרטיקלען פון אונזערע רייך פערזעהענע אָפּטיילונגען.

KONSUM
PRZY „WIDZEWSKIEJ MANUFAKTURZE“ S.A.
ROKICIŃSKA 54. Dojazd Tramwajami 10 i 16.

1612

יודישע מלבושים

אין די ביליגסטע קוועלע און די בעסטע אויספערטיגונג

נאָר אין לאָדז נאַוואָמיעסקאַ 10

פראָנט, 1-טער שטאָק.

שייטלען!
מיט פּאַריזער שריגדן צו בעקומען
ביי קערש, סמאָווראָווא 15

לאַמפּען

אַלער אַרט אין די שענסטע און נייעסטע מאָדעלען איינענע אויסאַרבייטונג, עמפפעהלט דאָס רענאָמירטע לאַמפּען-געשעפט

A I. Eisner S^cy^

פאָלודניאָווא 25, טעל. 178-74.

ביליגסטע פרייזען –:– גוטע בעדינגונגען

פיהרט אויס בעשטעלונגען לויט אויסדערוועהלטע צייכנונגען.

פיהרט אויס זעמטליכע רעפּאַראַטורען.

זיכערע הילף און א רפואה!

אהן אפעראַציע, אהן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט-פער־גיפטונג פאַר קראַנקע אויף בריכען, פאַר מענער, פרויען און קינדער, פערשידענע קאַליקעס אין נויט, פאַר הויקערס און פיס.

פערלאָזט נישט די קראַנקהייט, ווייל דער ווינקעל-בריך ווערט גרויס און אַ מענשען קאָן און עס פאַלט אַרויס אין דעם פוס און דער קראַנקער אין אַ גרויסער סכנה דורך פערדרייען די קנאָכען ...

Proj. Sanatorjum Ortoped. „SALUS“ na Wiśniowej-Górze Dyr. J.Rapaporta

אַכטונג! פון 15. מאַי ד. י. ווערט געעפענט אין ווישניאָווא-גורא (נעבען לאָדז) אַ ספּעציעל

אָרטאָפּעדישעס סאַנאַטאָריום

פאַר די אַלע אויסגעבויגענע קרענקע. מאַנאַטליך נאָר 150 זל. גאַנצע פערפלעגונג און וואוינונג.

Dyr. J. RAPAPORT
Specjalist-Ortoped
Łódź, Wólczańska 10
tel. 221-77 front, parter.

פערזאָרגט אייך פון קראַנקען-קאַסעס ווערען אויך אָנגענומען!

דאַנקזאַגונג.

איך דריק אויס מיין הערצליכסטען דאַנק דעם ה׳ ד״ר. י. ראַפּאַפּאָרט, וואוינהאַפט אין לאָדז, וואָלטשאַנסקאַ 10 פאַר זיין אויספיהרען מיך פון אַ בריך-קראַנקהייט דורך דעם נוטען בעהאַנדלונג.

(–) יאָסעק זילבערשיק, לאָדז. פראַנציסקאַנער 56.

Nadzwyczajna oferta na cebulki kwiatowe z Holandji.

UPIĘKSZAJCIE WASZ DOM i OGRÓD!

Do nabycia bardzo ładny zbiór, składający się:

z 300 cebulek kwiatowych i roślinnych gatunku najwyższego Zł. 25.—
„ 600 „ „ „ „ „ Zł. 45.—

Powyższy zbiór zawiera: 100 gladjoli, 25 dalji amerykańskich, 60 anemonów, 60 ranunculi, 10 begonji, 10 jaśminów Cap., 10 lilii, 25 montbretiasów – wszystkie gatunki o kolorach żywych – o kolorach do wyboru.

Sposób dostarczenia: Franco do domu. Do każdej paczki dołącza się gratisowo opis kultywowania. Ilustrowany katalog wysyła się na żądanie.

Sposób zapłaty: Listem poleconym lub przekazem pocztowym. W razie uiszczenia należności zgóry załączamy gratisowo do każdej paczki 15 b. ładnych żywych roślin naszej słynnej hodowli. Na żądanie wysyłamy za zaliczeniem pocztowem przy dodatkowej wpłacie zł. 5.– za inkaso.

TRIANGLE BULB FARMS, Hillegom-Holland.

שפּאַרז געלד

און זיין צופרידען קען נאָר דער, וועלכער קויפט מיין נייערעגעשנע כעמישע

וועשעריי און פאַרבערײַ

אויף ווייסע וועש

פּעטריקאָווער 21

פראָנט 1-טער שטאָק

וועלכע נעמט אָן בעטיש צו וואַשען, ...

פּעטריקאָווער 21, פראָנט, 1. שטאָק

ס׳ווערט אָנגענומען צו
טרייבן און שערן
רעיעל, גוט און ביליג
מ. פיימאַן, זאַכאָדניאַ 66
קווער אָפיצינע, פּאַרטער.

אַכטונג לאָדז און פּראָווינץ
די ביליגסטע און רעעלסטע קוועלע פון אַלעראַרט
לאַנגע מלבושים
לאָדז, אַגראַדאָווא 1
משה לאַבערשטיין.

צאָהן-אַרצט
J.Rozin-Reichowa
האָט זיך איבערגעצויגען אויף 38 זגערזשער 38 (געוועזענער זגערזשער 15)
נעמט אָן פון 10–2 מיטאָג און 4–7 נאָכמ.
צו לעטשניצע-פרייזען.

Dr. med.
HALTRECHT
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און געשלעכטס-קראַנקהייטען
פּעטריקאָווער 10, טעל. 245-21
נעמט אָן פון 8 ביז 11 פריה, פון 1–2 מיטאָג און פון 5–9 אָוונט. זונטאָג פון 10–1 בײַטאָג
אַלע אַרט אַנאַליזען.
פאַר אַרבייטסלאָזע לעטשניצע-פרייזען

כירורגיש
וועכנערין-קליניק
„SANATO“
s. z o. o.
אַגראַדאָווא 10 טעל. 213-57.
1-טע און 2-טע קלאַס
געבורטען II קל. 175 זל.

PORADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען
זאַוואַדזקאַ 1.
נאָר פאַר ווענערישע הויט-קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע, ...
— טעגליך פון 8 פריה ביז 9 אָוונט. —
וויזיט 3 זל.

Dr.
S. Szifris
אינערליכע און קינדער-קראַנקהייטען
האָט זיך איבערגעצויגען אויף
נאַוואָמיעסקאַ 15 טעל. 130-42

Dr. **S. KANTOR**
ספּעציאַליסט פאַר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראַנקהייטען
האָוינט יעצט
Piotrkowska 90, tel. 129-45
נעהמט אָן פון 8–2 נאָכמ. און 4–9 אָוונט. זונטאָג און יום-טוב פון 8–2 נאָכמ.

לעטשניצע
פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען און דענטיסטישער קאַבינעט
11 בזשעזשינער 11
טעלעפאָן 137-63
עס נעמען אָן דאָקטוירים ספּעציאַליסטען:
שיפּמאַן, וואַלינסקי, שמיר-געלד, קערשנער, לוביטש, שמערלאָווסקי, פּלאַבאַדסקי, זאַלצוואַסער, איציקזאָן, סראַ-סאָווסקי, יאַקובזאָן און דענטיסטין סטאַראַפּאָלסקאַ.
וויזיט ביז 3 נ״מ 3 זל.

לעטשניצע
זגערזשער 17
נעהמט אָן קראַנקע אין אַלע ספּעציאַליטעטען
פון 9 פריה ביז 7 אַ זייגער אָוונט.
וויזיט 3 זל.

Dr. med.
H. SZUMACHER
הויט און ווענערישע קראַנקהייטען
פּעטריקאָווער 56, טעל. 148-62
נעהמט אָן טעגליך פון 1½–4 נ״מ און 6–9 אָוו. זונטאָג און אַנדערע חגאות פון 10 ביז 1 בייטאָג.

Dr. med.
L. BERMAN
צעגעלניאַנאַ 15, טעל. 149-07.
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און געשלעכטס-קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע - בעהאַנדלונג און סעקסועלע בעראַטונג.
נעהמט אָן פון 8–11 פריה און 4–8 אָוונט. זונטאָג פון 9–1 בייטאָג.
פאַר אַנבעמיטעלטע – לעטשניצע-פרייזען.

אַנאָנסען-פרייז פאַר אַ מילימעטער-שורה
פאַר׳ן טעקסט 18 גר. פרייטאָג און ערב-יו״ט 24 גר. אין דער נייעס 60 גר. – 4
אין טעקסט – 40 – 69
נאָך׳ן טעקסט 12 – 18
אויסער דער שטאָט 50 פּראָצ. טייערער. אויסלאַנד 100 פּראָצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. אַ וואָרט

נעקראָלאָגען 30 גר. אַ מ/מ (אין דער ווינט 8 שאָלטען) קליינע אַנאָנסען ביז 15 ווערטער 1 זל. יעדעס איבעריגע וואָרט 10 גר.

אַבאָנאַמענטס-פרייז: אין לאָדז מיט צו-שטעלונג אין דער פּראָווינץ אויסלאַנד – אַ חודש ... אַ חודש, אויף דער היים ... זל. אַ חודש ... אין אַמעריקע – 1 דאָל.

מעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פרינציפּיעל דעם אינהאַלט פון דער אַנאָנס בערעכטיגען נישט צום איבערדרוקן די אַנאָנס אָדער צוריקצוצאָהלען פאַר דעם אַנאָנס

פאַר׳ן אינהאַלט און טער מין פון די אַנאָנסען איז דער פערלאַג נישט פעראַנטוואָרטליך. די אַדמיני. איז אָפען בייטאָג און בײַנאַכט.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat“, spółdz z odp. udz. Ch. J. Br... ski i D. Silberberg Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk rotac „Najer Folksblat“, Piotrkowska 21.